

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel. : (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<https://consiliuaudiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str. , № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<https://consiliuaudiovizual.md>

DECIZIA nr. 342
din 11 noiembrie 2022

Cu privire la inițierea consultărilor publice asupra Regulamentului privind conținuturile audiovizuale

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (2) lit. c) și art. 75 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, Consiliul Audiovizualului elaborează și supraveghează punerea în aplicare a reglementărilor privind conținuturile serviciilor media audiovizuale liniare și neliniare, precum și privind serviciile de platformă de partajare a materialelor video.

În temeiul art. 11 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, **Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova**

DECIDE:

1. În vederea asigurării transparenței în procesul decizional, proiectul deciziei cu privire la Regulamentul privind conținuturile audiovizuale (se anexează) se supune consultărilor publice. Termenul de prezentare a propunerilor asupra proiectului este de până la 02 decembrie 2022 (PRO (6) UNANIM – A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Secția juridică și Direcția control servicii media audiovizuale.

3. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova.

VICEPREȘEDINTĂ

Ana GONȚA

DECIZIA nr. _____
din _____ 2022

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind conținuturile audiovizuale

În temeiul art. 75 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), **Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova**

DECIDE:

1. Se aprobă Regulamentul privind conținuturile audiovizuale (se anexează). (PRO/CONTRA)
2. Prezenta decizie intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

REGULAMENT **privind conținuturile audiovizuale**

Capitolul I. **DISPOZIȚII GENERALE**

DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, denumit în continuare Regulament, reprezintă o completare și o concretizare a normelor obligatorii pentru furnizorii de servicii media audiovizuale liniare și neliniare, prevăzute de legislația națională audiovizuală și conexă și de bunele practici internaționale în domeniu.
2. Normele din prezentul Regulament reies din dreptul fundamental al cetățeanului la informare și urmăresc scopul realizării efective a respectivului drept prin intermediul conținuturilor audiovizuale la care are acces.

Capitolul II. **NOȚIUNI PRINCIPALE**

1. În sensul prezentului regulament, următoarele noțiuni semnifică:

conținuturi audiovizuale – elementele structurale (programe audiovizuale locale, programe audiovizuale achiziționate, comunicări comerciale audiovizuale, spoturi, jingle-uri etc.), precum și constituențele oricărui element structural (text scris/vorbit, imagini video, poze, reprezentări grafice, muzică, sunete, zgomote etc.) al unui serviciu media linear, al unui serviciu media nelinier sau al unui serviciu de platformă de partajare a materialelor video;

conținuturi audiovizuale informative – edițiile informative: buletine de știri, jurnale de știri, emisiuni de sinteză, indiferent de tip (ordinare, speciale etc.), durată și periodicitate, cu accent pe date și fapte din actualitatea curentă;

conținuturi audiovizuale informativ-analitice – subiecte jurnalistice separate sau incluse în programe audiovizuale și programe audiovizuale de orice tip, gen, durată și periodicitate, orientate spre elucidarea unei teme, probleme, controverse etc., cu accent pe argumente, analiză și expertiză, pe măsură să favorizeze și să faciliteze formarea liberă a propriei opinii oricărui beneficiar de asemenea conținuturi în raport cu tema abordată;

conținuturi audiovizuale editoriale – conținuturi audiovizuale realizate în conformitate cu politica editorială care corespunde obiectivului de a informa, a educa și a distra publicul larg, și care sunt în responsabilitatea editorială a furnizorilor de servicii media;

conținuturi audiovizuale publicitare – conținuturi audiovizuale, exceptând conținuturile editoriale, de autopromovare și cele electorale, realizate în schimbul unei plăți sau a unei retribuții similare,

inclusiv: publicitate comercială, publicitate politică, mesaje de interes public, subiecte separate (reportaje, interviuri etc.) și/sau programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate și altele asemenea;

conținuturi audiovizuale electorale – conținuturi editoriale și conținuturi publicitare care vizează orice aspect al procesului electoral în cadrul oricărui tip de alegeri și care sunt difuzate/distribuite în perioadele electorale;

conținuturi audiovizuale destinate copiilor – conținuturi care sunt orientate către copiii de vârstă de până la 18 ani;

conținuturi audiovizuale destinate persoanelor cu nevoi speciale – conținuturi orientate către persoane cu nevoi speciale și care trebuie să întrunească rigori prevăzute de legislație;

conținuturi audiovizuale tematice – conținuturi care în cea mai mare parte vizează o anumită temă: societate, politică, economie, cultură, muzică, sport etc.;

conținuturi audiovizuale artistice și de divertisment – conținuturi care cuprind: genurile de filme de ficțiune și documentare; genurile de spectacole teatrale, coregrafice, muzicale și de circ; programele audiovizuale dedicate tipurilor și genurilor de artă; programele audiovizuale dedicate muzicii de orice gen, de oricând și de oriunde; programele audiovizuale de satiră și/sau de umor, inclusiv comedie, foileton, pamflet, caricatură, șarade și epigrame; programele audiovizuale de reality show; programele audiovizuale de concursuri, cu excepția concursurilor de finanțare a proiectelor, de înmatriculare la instituții de învățământ, de ocupare a funcțiilor vacante și altele asemenea; alte programe de divertisment;

conținuturi audiovizuale sensibile la gen – conținuturi, în care:

- a) este asigurată o reprezentare egală a femeilor și bărbaților ca surse de informație, ca opinii, ca expertiză, ca protagoniști/protagoniste;
- b) sunt evitate stereotipurile de gen, sexismul și discriminarea pe criterii de gen;
- c) este utilizat un limbaj corect în funcție de gen;
- d) este pus accentul pe rolurile sociale ale bărbaților și femeilor și nu pe genul lor biologic;
- e) este asigurat un tratament egal și echitabil al femeilor și bărbaților;
- f) este asigurată o reprezentare echilibrată a femeilor și bărbaților din diferite domenii, inclusiv din cele considerate impropriu ca fiind exclusiv ”bărbătești” sau ”femeiești”;
- g) problematica femeilor și bărbaților, fetelor și băieților este o preocupare profesională permanentă și nu una sporadică.

conținuturi audiovizuale interzise – conținuturi, difuzarea/distribuirea cărora este expres interzisă de legislație (extralegală);

conținuturi audiovizuale limitate/restricționate – conținuturi, difuzarea/distribuirea cărora este permisă dacă întrunesc anumite rigori prevăzute expres de legislație;

conținuturi audiovizuale oficiale – conținuturi difuzate/distribuite fidel, integral (fără intervenții editoriale) și separat de celelalte conținuturi, marcate corespunzător și care întrunesc una din următoarele condiții:

- a) parvin de la organele publice de orice nivel, din țară și de peste hotare, și prezintă interes public;
- b) parvin de la organele responsabile de gestionarea stării de urgență, de asediu sau de război;
- c) parvin de la organele publice de orice nivel, prezintă interes public și, în condițiile legii, sunt difuzate/distribuite în mod obligatoriu și gratuit (Comisia Electorală Centrală, Consiliul Audiovizualului, poliție etc.);

d) constituie programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate, realizate în schimbul unei plăți sau a unei retribuții similare, în temeiul unor acorduri scrise încheiate între furnizorii de servicii și organele publice.

conținuturi audiovizuale contabilizate – conținuturile liniare și neliniare care trebuie să fie asigurate în mod obligatoriu în volumul și în condițiile dictate de legislație.

dreptul la viață intimă – dreptul persoanei la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale, inclusiv electronice, drept care exclude orice imixtiune arbitrară sau ilegală din partea oricui în viața particulară.

dreptul la viață privată – dreptul de a trăi așa cum dorești, fără ingerințe externe, dreptul de a fi protejat de publicitate, drepturi, cuprinzând elemente, precum identitatea, numele, fotografia, imaginea, integritatea fizică și morală, drepturi care să asigure dezvoltarea personalității fiecărui individ în raport cu semenii săi; dreptul la viața privată nu se extinde asupra informațiilor despre viața privată și de familie obținute în locurile publice când persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate, deși nu se poate admite o privare totală a intimității persoanei chiar și în spațiile publice unde persoana speră la un anumit grad minim de intimitate.

discriminare – atitudine preconcepută sau diferențiată față de o persoană și orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, statut socio-economic, convingeri, sex, identitate de gen, orientare sexuală, vârsta, dizabilitate, particularități de dezvoltare sau de comportament, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată sau alte caracteristici, atitudine care se manifestă față sau pe ascuns prin afirmații, comentarii, glume, porecle jignitoare și umilitoare, excludere din jocuri, concursuri, competiții, evenimente, și care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criterii reale sau presupuse și care implică o anumită formă de excludere sau de respingere a persoanei.

spațiu public – un spațiu care poate fi accesat, în principiu, de către orice persoană, în mod liber, oricând și în orice circumstanță, precum parcurile publice, străzile pietonale din centrele orașelor, spațiile publice pentru parcare, străzi rezidențiale din cartiere, arenele sportive, stațiile de transport public și altele asemenea, în care o persoană nu poate conta pe o intimitate absolută.

spațiu privat – un spațiu închis publicului, care nu poate fi accesat de oricine, oricând și în orice circumstanțe și accesul în care poate fi restricționat de lege sau de persoana care deține acest spațiu; obținerea imaginilor, informațiilor din spațiul privat al unei persoane constituie în marea majoritatea a cazurilor o ingerință în viața intimă a acesteia; anumite imagini ale vreunei persoane, capturate întâmplător în spațiul public, pot fi supuse unei analize sub aspectul lezării vieții private.

violență – folosirea intenționată a forței sau puterii, reală sau sub formă de amenințări, împotriva propriei persoane, împotriva unei alte persoane sau împotriva unui grup sau comunități, care rezultă sau are o probabilitate ridicată de a rezulta în rănirea, moartea, afectarea psihologică, afectarea dezvoltării sau deprivare.

Capitolul III.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE CONTABILIZATE

1. Conținuturile audiovizuale contabilizate sunt:

- a) programele audiovizuale locale în primă difuzare și în reluare;
- b) programele audiovizuale achiziționate, inclusiv de la producătorii independenți;
- c) programele audiovizuale care constituie opere europene;
- d) programele audiovizuale în limba română;
- e) programele audiovizuale limitate/restricționate spre difuzare/distribuire;
- f) programele audiovizuale cu impact negativ asupra copiilor;
- g) programele audiovizuale destinate persoanelor cu nevoi speciale;
- h) programele audiovizuale marcate, subtitrate, sonorizate sau dublate;
- i) programele audiovizuale care constituie conținuturi oficiale;
- j) programele audiovizuale de autopromovare;
- k) programele audiovizuale care constituie comunicări comerciale audiovizuale.

2. Cota obligatorie a programelor audiovizuale în primă difuzare este calculată exclusiv din volumul programelor audiovizuale locale.

3. În cazul, în care același program audiovizual local este difuzat în cadrul a două servicii media audiovizuale, respectivul program este calculat drept în primă difuzare pentru serviciul media care l-a difuzat primul. În celălalt caz, programul audiovizual este calculat drept program audiovizual local în reluare.

4. În cazul, în care același program audiovizual local este difuzat simultan în cadrul a două servicii media, respectivul program este calculat drept în primă difuzare pentru unul din cele două servicii media la discreția deținătorului licențelor de emisie.

5. Programele audiovizuale achiziționate sunt contabilizate ca atare și nu pot fi calculate drept programe audiovizuale locale, cu excepția celor achiziționate de la producătorii independenți din Republica Moldova.

6. Cota obligatorie a programelor audiovizuale în limba română difuzate în intervalul orar 6.00-24.00 este calculată din volumul zilnic efectiv (real) de programe audiovizuale locale difuzate.

7. Programele audiovizuale realizate în baza materialelor de arhivă, precum și programele audiovizuale de arhivă cu intervenții editoriale în interiorul acestora, sunt contabilizate drept programe audiovizuale locale.

8. Nerespectarea prevederilor prezentului capitol atrage sancțiuni ca pentru nerespectarea prevederilor conținutului licenței.

9. Sancțiunile în cazul nerespectării cotei obligatorii de programe audiovizuale achiziționate de la producătorii independenți intervin numai după expirarea termenului legal în care respectiva cotă urma să fie atinsă.

Capitolul IV.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE EDITORIALE

1. Conținuturile audiovizuale editoriale sunt cele pentru care responsabilitatea editorială îi revine în totalitate furnizorului de servicii media și sunt difuzate cu respectarea politicii editoriale/concepției generale a serviciului media audiovizual.

2. Conținuturile audiovizuale editoriale sunt de următoarele tipuri:

- a) conținuturi audiovizuale realizate în exclusivitate de către furnizorul de servicii media;
- b) conținuturi audiovizuale realizate în coproducție;
- c) conținuturi audiovizuale realizate de către producătorii independenți din Republica Moldova;
- d) conținuturi audiovizuale achiziționate din țară;
- e) conținuturi audiovizuale achiziționate de peste hotare.

3. Conținuturile audiovizuale realizate în coproducție sunt luate în calcul ca programe audiovizuale locale în integralitatea lor ca volum doar în cazul contribuției majoritare a furnizorului de servicii media în totalul costurilor de producere, în conformitate cu art.4, alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale. În celelalte cazuri, programele coproduse vor fi considerate programe audiovizuale locale, în proporția contribuției furnizorului de servicii media în totalul costurilor de producere, în conformitate cu art.4, alin. (2). În toate cazurile, furnizorul de servicii media prezintă la Consiliul Audiovizualul actele justificative care probează contribuția sa la totalul costurilor de producere.

4. Conținuturile audiovizuale realizate de către producătorii independenți din Republica Moldova sunt luate în calcul ca programe audiovizuale locale în integralitatea lor ca volum. Acestea trebuie să fie de minim 10% și să nu depășească 20% din timpul de emisie al fiecărui serviciu media audiovizual, din care se scade timpul alocat știrilor, evenimentelor sportive, jocurilor, publicității, serviciilor de teletext și teleshoppingului. Volumul care depășește plafonul de 20% va fi considerat ca program audiovizual achiziționat din țară.

5. Conținuturile audiovizuale, pe care furnizorul servicii media le achiziționează de la unul și același producător independent, nu pot fi în volum mai mare de 2/3 din totalul operelor audiovizuale europene achiziționate de la producătorii independenți din Republica Moldova. Această regulă se aplică cu începere de la 1 ianuarie 2024.

6. În scopul completării și asigurării varietății propriilor servicii media audiovizuale, furnizorul de servicii media poate achiziționa conținuturi audiovizuale de la unul și același producător timp de cel mult 5 ani. Timpul începe a curge din ziua primei achiziții. Conținuturile audiovizuale informative oficiale, electorale și publicitare nu constituie obiectul achizițiilor de la producătorii independenți din Republica Moldova.

7. Conținuturile audiovizuale achiziționate de peste hotare trebuie să fie justificate de către furnizorul de servicii media prin completarea și diversificarea efectivă a propriei oferte de conținuturi audiovizuale specificată în politica editorială/concepția generală a serviciului media audiovizual.

8. De la producătorii independenți din Republica Moldova nu pot fi achiziționate conținuturi audiovizuale care constituie conținuturi publicitare și/sau conținuturi oficiale.

9. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată ca și nerespectarea politicii editoriale/concepției generale a serviciului media audiovizual, dacă Codul serviciilor media audiovizuale și legislația națională conexasă nu prevăd expres altă sancțiune.

Capitolul V.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE INFORMATIVE

1. Conținuturile audiovizuale informative sunt separate distinct și clar identificabile (prin titlu, jingle sau, după caz, prezența moderatorului/prezentatorului).

2. În conținuturile audiovizuale informative, informația trebuie să provină din surse sigure, surse suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii. În sensul prezentei prevederi, următoarele noțiuni înseamnă:

surse sigure – surse care pot fi verificate la veridicitate;

surse suficient documentate sub aspect factologic – surse de informație, date, fapte ce pot fi verificate la veridicitate și care oferă informație relevantă și complexă despre evenimentul și contextul evenimentului concret la care se referă;

abordare credibilă – prezentarea exactă a surselor, datelor și faptelor care validează informația;

reflectare echilibrată – prezentarea opiniilor relevante într-o problemă de interes public fără a prevala una dintre ele.

3. În conținuturile audiovizuale informative în cazul în care informația provine din surse confidențiale sau din surse a căror credibilitate nu este suficient verificată, sau provine din surse imposibil de verificat, se va menționa explicit acest fapt. În sensul prezentei prevederi, următoarele noțiuni înseamnă:

surse confidențiale – surse în care jurnalistul are încredere dar nu le poate divulga la momentul difuzării informației;

credibilitatea nu este suficient verificată – surse de informație cu credibilitate redusă (anonime, necunoscute, compromise anterior, etc.), dar care prezintă sau pot prezenta informație de interes public;

surse imposibil de verificat – date, fapte care oferă informație relevantă despre evenimentele prezentate în conținuturile informative, dar care în anumite condiții, inclusiv a situațiilor de forță majora (calamități naturale, conflicte militare, război etc.) nu pot fi documentate și verificate.

4. În conținuturile audiovizuale informative, în cazul în care informațiile prezentate se dovedesc a fi eronate, furnizorul de servicii media trebuie să aducă rectificările necesare în cel mai scurt timp de la descoperirea erorii și în condiții similare de difuzare. În sensul prezentei prevederi, următoarele noțiuni înseamnă:

eronat – faptele și datele expuse nu sunt veridice sau sunt prezentate în mod trunchiat și creează confuzie sau înșelăciune.

cel mai scurt timp – în următoarea ediție informativă de la descoperirea erorii constatate, iar în cazul în care acest lucru nu este posibil din punct de vedere tehnic, în termen de 24 de ore.

5. În conținuturile audiovizuale informative trebuie să fie luată în calcul necesitatea reprezentării egale a femeilor și bărbaților ca surse de informație, ca opinii, ca expertiză, ca protagoniști/protagoniste.

6. În conținuturile audiovizuale informative, prezentarea rezultatelor sondajelor sociologice va fi însoțită în mod obligatoriu de următoarele informații:

a) numele celor care au solicitat, a celor care au realizat și a celor care au plătit sondajul;

b) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul;

c) dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare.

7. În perioada electorală prezentarea rezultatelor sondajelor sociologice va corespunde cerințelor Codului Electoral.

8. De regulă, rezultatele sondajelor sociologice, în special în perioade electorale, nu va fi tema primei știri din edițiile informative.

9. În conținuturile audiovizuale informative, în relatările privind cazurile de sechestrări de persoane sau deturnări (de avioane, de alte mijloace de transport) avute loc în Republica Moldova, va fi asigurată și opinia autorităților publice abilitate.

10. În conținuturile audiovizuale informative, relatările despre dezastre sau tragedii trebuie să fie realizate cu decență și discernământ, fără a provoca panică socială și să prezinte inclusiv opinia autorităților publice abilitate.

În acest scop, în conținuturile audiovizuale informative:

- a) nu trebuie să fie repetate imaginile șocante;
- b) să fie prezentată obligator poziția autorităților publice abilitate;
- c) să nu fie dezvăluită identitatea victimelor până la comunicarea oficială a acestora, dacă nu este justificată de interesul public.

11. În conținuturile audiovizuale informative despre accidente nu va fi difuzat niciun indiciu care ar putea duce la identificarea victimelor, cu excepția situației în care există acordul acestora sau al familiei lor, sau când prevalează un interes public justificat.

12. În cazul accidentelor, în special al celor cu consecințe juridice, informația difuzată trebuie:

- a) să fie obiectivă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință, în raport cu toate persoanele implicate în accident;
- b) să respecte principiul prezumției de nevinovăție;
- c) să fie prezentată evoluția situației pentru a avea o imagine completă.

13. Conținuturile audiovizuale informative se supun cerințelor de protecție a minorilor și vizionării în familie. Înainte de difuzarea unor imagini șocante, a unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ, telespectatorii vor fi avertizați verbal: "*Atenție! Imagini care vă pot afecta emoțional.*", mențiune ce va fi și afișată static și lizibil.

14. În conținuturile audiovizuale informative cu date, informații, avertizări și prognoze despre fenomene meteorologice periculoase trebuie precizată în mod obligator sursa de informație.

15. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată în conformitate cu prevederile art.84 al Codului serviciilor media audiovizuale.

Capitolul VI.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE INFORMATIV-ANALITICE

1. Conținuturile audiovizuale informativ-analitice trebuie să fie identificabile ca programe audiovizuale locale sau achiziționate, prin titluri, autori și, după caz, moderator/prezentatori, pe măsură să permită contabilizarea duratei acestora.

2. Informațiile prezentate în conținuturile informativ-analitice, indiferent dacă acestea sunt subiecte separate, sunt incluse sau constituie un program audiovizual complet, trebuie să provină de la surse sigure. În măsura posibilităților, originea acestor surse trebuie să fie indicată în momentul prezentării informațiilor. În cazul informațiilor din surse confidențiale, care nu pot fi divulgate, acest lucru trebuie să fie precizat, iar informațiile nesigure trebuie prezentate la modul condițional.

- 3.** În conținuturile informativ-analitice, indiferent de natura problematicilor abordate, prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în atenție și în dezbateră publică, se face în cadrul aceluiași program audiovizual. În cazul în care cei solicitați refuză să participe sau să își exprime punctul de vedere, acest lucru trebuie menționat de cel puțin două ori în cadrul programului audiovizual, la începutul și la sfârșitul programului.
- 4.** Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în conținuturile informativ-analitice, se poate face și în cadrul unor programe audiovizuale separate, cuprinse într-un ciclu de programe, cu condiția că problema abordată constituie un subiect de interes public general care necesită exprimarea unui număr mai mare de actori sau protagoniști (inclusiv în cazul existenței unei liste exhaustive), dar nu este o controversă sau un subiect conflictual care să presupună elucidarea acestuia prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în cadrul aceluiași program audiovizual. În acest caz, cel puțin o dată, la sfârșitul programului audiovizual, se va indica faptul că alți actori și/sau protagoniști vor fi invitați să își exprime punctele de vedere în cadrul edițiilor următoare ale respectivului program audiovizual.
- 5.** Furnizorii de servicii media trebuie să asigure, în conținuturile audiovizuale informativ-analitice, prezentarea echilibrată a reprezentanților puterii și ai opoziției. În sensul prezentului Regulament, prezentare echilibrată înseamnă, după caz: prezența în cadrul aceluiași program informativ-analitic a reprezentanților majorității și ai opoziției parlamentare și/sau ai opoziției extraparlamentare și/sau ai altor partide extraparlamentare. În cazul opoziției extraparlamentare și al partidelor extraparlamentare, se va ține cont de rezultatele obținute la ultimele alegeri.
- 6.** Prezentarea echilibrată a reprezentanților puterii și ai opoziției, în conținuturile informativ-analitice, la nivel legislativ național, este asigurată în funcție de ponderea partidelor care reprezintă majoritatea parlamentară și a celorlalte grupuri parlamentare, indiferent dacă acestea s-au declarat sau nu ca opoziție parlamentară.
- 7.** Prezentarea echilibrată a reprezentanților puterii și ai opoziției, în conținuturile informativ-analitice, la nivelul consiliilor raionale/municipale, orașenești și sătești, este asigurată ținând cont de componența politică a respectivelor consilii.
- 8.** Prezentatorii și moderatorii programelor audiovizuale, în care conținuturile informativ-analitice sunt relevante pentru pluralismul politic, trebuie să precizeze calitatea politică a persoanelor care își exprimă punctul de vedere în probleme de interes public. În serviciile de televiziune, suplimentar anunțurilor făcute de prezentatori și moderatori, calitatea politică a invitaților este periodic afișată la ecran. În serviciile de radiodifuziune sonoră, calitatea politică a invitaților este anunțată de prezentatori și moderatori de cel puțin două ori în cadrul programului audiovizual, la începutul și la sfârșitul programului, iar în cazul în care durata acestuia e mai mare de 30 de minute – și la mijlocul programului.
- 9.** În scopul evitării oricăror forme ale discriminării, în sensul prezentului Regulament, prezentatorii și moderatorii programelor audiovizuale informativ-analitice au obligația de a fi imparțiali și echidistanți, manifestată prin formularea clară a întrebărilor adresate participanților, evitarea abordărilor tendențioase sau părtinitoare, în favoarea sau în defavoarea unuia sau a mai multor invitați.
- 10.** În cazul programelor audiovizuale informativ-analitice în care publicul este chemat să participe, pe durata programului, la o chestionare de tip televot prin intermediul apelurilor telefonice, al mesajelor SMS, pe o platformă de internet sau prin orice alte mijloace de comunicații electronice, se

va indica de cel puțin două ori, prima dată în cadrul invitației de a participa la acest exercițiu și a doua dată la prezentarea rezultatelor, mențiunea "*televotul/sondajul nu este reprezentativ pentru opinia publică și nu are valoarea unui sondaj de opinie*". Fac excepție chestionările de tip televot care corespund rigorilor unui sondaj sociologic. Excepțiile respective vor fi comunicate publicului.

11. În cazul invocării răspunsurilor primite din partea publicului pe o anumită temă în cadrul televotului/sondajului, furnizorii de servicii media trebuie să menționeze numărul total de mesaje primite, indiferent de tipul mijlocului de comunicare utilizat.

12. Conținuturile informativ-analitice trebuie să întrunească rigorile conținuturilor sensibile la gen.

Capitolul VII.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE TEMATICE

1. Conținuturile audiovizuale tematice trebuie să fie identificabile ca programe audiovizuale locale sau achiziționate, prin titluri, autori și, după caz, moderatori/prezentatori, pe măsură să permită contabilizarea duratei acestora.

2. În programele audiovizuale tematice sunt invitați cei mai indicați experți/specialiști în tema anunțată, ținând cont de echilibrul de gen.

3. Serviciile media audiovizuale tematice se supun regulilor generale și obligațiilor de difuzare a programelor audiovizuale locale, în funcție de clasificarea furnizorului de servicii media stabilită prin decizia Consiliului Audiovizualului. În scopul încurajării și dezvoltării pluralismului audiovizual, excepție fac serviciile media audiovizuale tematice care difuzează, conform politicii editoriale/concepției generale a serviciului media audiovizual, conținuturi audiovizuale achiziționate de peste hotare care sunt lipsă sau în volum insuficient în spațiul audiovizual național.

4. Transmisiile evenimentelor sportive internaționale, sunt considerate programe audiovizuale locale dacă în cadrul difuzării acestora, comentariile care le însoțesc sunt realizate de către comentarii locali și/sau de cei angajați/cooptați în acest scop de furnizorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova.

5. Conținuturile audiovizuale tematice achiziționate pot fi difuzate doar în cazul deținerii licenței sau a unui acord scris cu deținătorul dreptului de autor.

6. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată ca și nerespectarea politicii editoriale/concepției de principiu al serviciului media audiovizual, dacă Codul serviciilor media audiovizuale și legislația națională conexasă nu prevăd expres altă sancțiune.

Capitolul VIII.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE ARTISTICE ȘI DE DIVERTISMENT

1. Conținuturile audiovizuale artistice și de divertisment trebuie să fie identificabile ca programe audiovizuale locale sau achiziționate, prin titluri, autori și, după caz, moderatori/prezentatori, pe măsură să permită contabilizarea duratei acestora.

2. În serviciile media audiovizuale tematice cu profil muzical, dacă muzica difuzată nu poate fi identificată ca program audiovizual, durata acesteia nu este contabilizată în volumul obligatoriu prevăzut de legislație.
3. Programele audiovizuale tematice cu profil muzical sunt contabilizate ca programe realizate în limba, utilizată de către moderatorul/prezentatorul acestora. În cazul în care prezentarea se face în două limbi, contabilizarea conținuturilor audiovizuale după criteriul lingvistic se va face în proporție de 50% la 50%.
4. În serviciile audiovizuale tematice cu profil muzical accentul trebuie pus pe promovarea muzicii, compozitorilor și interpreților autohtoni. În vederea lărgirii pluralismului audiovizual muzical, excepție fac serviciile media tematice cu profil muzical care, în conformitate cu politica editorială, respectiv, cu conținutul licenței de emisie:
 - a) utilizează/difuzează genuri de muzică fie lipsă, fie existente în Republica Moldova, dar în volum insuficient pentru a atinge cotele zilnice obligatorii de muzică autohtonă;
 - b) utilizarea/difuzarea altor genuri de muzică în scopul atingerii cotelor zilnice de muzică autohtonă distorsionează coloana muzicală și constituie corp alogen, element artificial în structura serviciului media.
5. Limbajul conținuturilor audiovizuale artistice și de divertisment, inclusiv în cazul traducerii din altă limbă, subtitrării, sonorizării sau dublării, trebuie să corespundă normelor de corectitudine ale limbii române scrise și vorbite.
6. Sunt interzise spre utilizare/difuzare conținuturile artistice și de divertisment piratate (fără licență sau fără un acord scris corespunzător).
7. În scopul dezvoltării pluralismului audiovizual intern și extern, conținuturile artistice și de divertisment trebuie să reflecte diversitatea și valoarea creațiilor și creatorilor, și nu simpatia/predilecția realizatorilor de programe audiovizuale pentru anumite tipuri și genuri de artă și de divertisment sau pentru anumiți creatori.
8. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată ca și nerespectarea politicii editoriale/concepției de principiu al serviciului media audiovizual, dacă Codul serviciilor media audiovizuale și legislația națională conexasă nu prevăd expres altă sancțiune.

Capitolul IX.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE OFICIALE

1. Conținuturile audiovizuale oficiale parvenite de la organele naționale responsabile de gestionarea stării de urgență, de asediu sau de război sunt difuzate/distribuite gratuit și obligatoriu.
2. Conținuturile audiovizuale oficiale, cu excepția programelor audiovizuale comerciale sau sponsorizate, realizate în schimbul unei plăți sau a unei retribuții similare, în temeiul unor acorduri scrise încheiate între furnizorii de servicii și organele publice, sunt marcate pe toată durata cu un semn reprezentând un cerc de culoare albă, în interiorul căruia, pe fond transparent, sunt literele majuscule CO (conținut oficial) de culoare albă sau, în cazul serviciilor media de radiodifuziune sonoră, este precizat caracterul conținutului la începutul și la finalul difuzării acestuia.
3. Conținuturile audiovizuale oficiale, constituind programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate, realizate în schimbul unei plăți sau a unei retribuții similare, în temeiul unor acorduri

scrise încheiate între furnizorii de servicii și organele publice, sunt marcate pe toată durata cu un semn reprezentând un cerc de culoare albă, în interiorul căruia, pe fond transparent, sunt literele majuscule COP (conținut oficial publicitar) de culoare albă sau, în cazul serviciilor media de radiodifuziune sonoră, este precizat caracterul conținutului la începutul și la finalul difuzării acestuia.

4. Conținuturile audiovizuale oficiale, constituind programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate, nu pot fi realizate de către furnizorii publici de servicii media.

5. Furnizorii de servicii media sunt în drept să decidă dacă difuzează/distribuie sau nu conținuturi audiovizuale oficiale parvenite de la organele publice, cu excepția conținuturilor audiovizuale oficiale care, în condițiile legii, sunt obligatorii spre difuzare/distribuire gratuită.

6. Conținuturile audiovizuale oficiale, cu excepția celor parvenite de la organele naționale responsabile de gestionarea stării de urgență, de asediu sau de război, nu constituie programe locale.

7. Conținuturile audiovizuale oficiale, cu excepția celor parvenite de la organele responsabile de gestionarea stării de urgență, de asediu sau de război, pot constitui până la 60 de minute din durata zilnică în serviciile media liniare.

8. Conținuturile audiovizuale oficiale nu constituie opere europene, coproducții sau programe audiovizuale achiziționate.

9. Conținuturile audiovizuale oficiale, constituind programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate, nu pot avea în calitate de autori, realizatori, moderatori, protagoniști angajați ai furnizorilor de servicii media.

10. Conținuturile audiovizuale oficiale, constituind programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate, sunt contabilizate drept conținuturi audiovizuale publicitare.

11. Conținuturile audiovizuale oficiale constituind programe audiovizuale comerciale sau publicitare, nu pot fi reluate în cadrul aceluiași serviciu media audiovizual, decât o singură dată.

12. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată ca și nerespectarea politicii editoriale/concepției de principiu al serviciului media audiovizual, dacă Codul serviciilor media audiovizuale și legislația națională conexasă nu prevăd expres altă sancțiune.

Capitolul X.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE ELECTORALE

1. Conținuturile audiovizuale electorale sunt difuzate exclusiv în campania electorală și după caz, în perioada electorală, cu respectarea prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, art.69 [89] și 70 [90] din Codul electoral, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală și declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media în campania electorală, aprobate de Consiliul Audiovizualului.

2. Conținuturile audiovizuale electorale sunt difuzate numai în cadrul programelor audiovizuale cu caracter electoral, prevăzute expres în legislația electorală în vigoare și specificate în declarațiile politicilor editoriale în campania electorală ale furnizorilor de servicii media, aprobate de Consiliul Audiovizualului, conform legislației.

3. Conținuturile audiovizuale electorale sunt autorizate să fie difuzate de serviciile media audiovizuale în următoarele programe audiovizuale cu caracter electoral:

- a) Programele de știri și actualități;
- b) Emisiunile de informare electorală;
- c) Emisiunile de promovare electorală;
- d) Dezbaterile electorale;
- e) Programele de publicitate electorală.

4. Programele audiovizuale cu caracter electoral sunt difuzate, în primă difuzare, în intervalul 06.00 – 24.00, cu excepția dezbaterilor electorale care sunt difuzate în orele de maximă audiență, stabilite în Codul serviciilor media audiovizuale. Programele audiovizuale cu caracter electoral pot fi difuzate, în reluare, și în alte intervale orare, dacă declarația privind politica editorială în campania electorală depusă de furnizorul de servicii media, prevede o atare posibilitate și aceasta a fost aprobată de către Consiliul Audiovizualului.

5. Conținuturile audiovizuale electorale din cadrul programelor de știri și actualități constituie rubricile sau grupajele informative în care sunt difuzate informații despre tehnica votării, sistemul electoral, alte aspecte ale procesului electoral, sondaje de opinie și activități de campanie ale grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum. Acestea trebuie evidențiate, de restul elementelor programelor de știri și actualități, prin semnale acustice și vizuale unice.

6. În perioada electorală, durata programată a programelor de știri și actualități din cadrul serviciilor media audiovizuale ale furnizorilor de servicii media, ale căror declarații privind politica editorială au fost aprobate de către Consiliul Audiovizualului, poate fi extinsă.

7. În emisiunile de informare electorală, care sunt organizate la inițiativa furnizorului de servicii media, pot fi puse în discuție atât programele politice ale competitorilor electorali, cât și diverse probleme de interes public general. Modul de acces al competitorilor electorali și formatul emisiunilor de informare electorală sunt decise de către furnizorul de servicii media, precizate în declarațiile politicilor editoriale, care, sub rezerva asigurării condițiilor egale și unui tratament echitabil și nediscriminatoriu tuturor competitorilor electorali, poate alege să invite câte un participant la emisiune, rând pe rând, sau poate alege să invite câte doi sau mai mulți participanți la aceeași emisiune. Emisiunile de informare electorală trebuie evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, de alte programe ale serviciului media audiovizual, cu mențiunea: EMISIUNE DE INFORMARE ELECTORALĂ. Emisiunile de informare electorală nu pot fi considerate publicitate electorală.

8. Emisiunile de promovare electorală sunt cele în care se difuzează timpii de antenă acordați gratuit competitorilor electorali în conformitate cu prevederile Codului electoral. Furnizorii de servicii media, care au această obligație în conformitate cu prevederile Codului electoral, acordă timpii de antenă, la solicitarea competitorilor electorali, conform ordinii stabilite în declarațiile privind politicile editoriale în campania electorală. Furnizorii de servicii media pot să prevadă, în declarațiile privind politicile editoriale, aprobate de către Consiliul Audiovizualului, o limită rezonabilă de timp, în care competitorii electorali se pot adresa cu solicitarea acordării timpilor de antenă gratuit. Emisiunile de promovare electorală, care pot fi realizate în direct sau în înregistrare, trebuie evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, de alte programe ale serviciului media audiovizual, cu mențiunea: EMISIUNE DE PROMOVARE ELECTORALĂ.

9. Dezbaterile electorale, în care competitorii electorali și/sau reprezentanții acestora sunt solicitați să se pronunțe pe marginea temelor propuse spre discuție de către furnizorul de servicii media, trebuie să respecte principiile de echitate, echilibru și imparțialitate pe toată perioada de organizare a acestora. În acest scop, dezbaterile electorale sunt difuzate în aceleași condiții pentru toții competitorii, în același format și, de preferință, de aceeași echipă de moderatori/realizatori. Procedura de stabilire a ordinii în care sunt invitați participanții la dezbaterile electorale, precum și componența grupului de competitori electorali la fiecare rundă de dezbateri, sunt stabilite în declarația privind politica editorială a furnizorilor de servicii media. Dezbaterile electorale trebuie evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, de alte programe ale serviciului media audiovizual, cu mențiunea: **DEZBATERI ELECTORALE**.

10. Programele de publicitate electorală se difuzează în calupuri separate de publicitatea comercială și sunt marcate corespunzător. Programele de publicitate electorală cu plată trebuie evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, cu mențiunea: **PUBLICITATE ELECTORALĂ CONTRA PLATĂ**. Programele de publicitate electorală gratuite trebuie evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, cu mențiunea: **PUBLICITATE ELECTORALĂ GRATUITĂ**”.

11. Furnizorii de servicii media trebuie să asigure înregistrarea programelor audiovizuale cu caracter electoral în condițiile stabilite de Consiliul Audiovizualului.

Capitolul XI.

CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE PUBLICITARE

- 1.** Conținuturile audiovizuale publicitare sunt marcate corespunzător și sunt difuzate/distribuite separat distinct de conținuturile audiovizuale editoriale.
- 2.** Furnizorii de servicii sunt obligați să refuze difuzarea/distribuirea conținuturilor audiovizuale publicitare care constituie conținuturi audiovizuale interzise.
- 3.** În perioada electorală este interzisă difuzarea/distribuirea publicității politice, mesajelor de interes public și a conținuturilor audiovizuale oficiale care constituie programe audiovizuale comerciale sau sponsorizate.
- 4.** În serviciile media audiovizuale liniare publicitatea politică și mesajele de interes public contra plată sunt difuzate și contabilizate ca publicitate comercială.
- 5.** Conținuturile de autopromovare constituie programe audiovizuale locale și nu sunt contabilizate ca volum de publicitate comercială.
- 6.** În perioade electorale publicitatea electorală este difuzată/distribuită separat de publicitatea comercială și nu este contabilizată ca volum de publicitate comercială.
- 8.** Reportajele/programele comerciale sau sponsorizate sunt marcate pe toată durata cu un semn reprezentând un cerc de culoare albă, în interiorul căruia, pe fond transparent, sunt literele majuscule PP (program publicitar) de culoare albă sau, în cazul serviciilor media de radiodifuziune sonoră, este precizat caracterul conținutului la începutul și la finalul difuzării acestuia.
- 9.** Conținuturile audiovizuale publicitare nu pot fi difuzate în interiorul conținuturilor audiovizuale informative care constituie buletine de știri, jurnale de știri sau programe de sinteză a evenimentelor zilei/săptămânii, durata cărora este mai mică de 30 minute.

10. Conținuturile audiovizuale publicitare, cu excepția conținuturilor de autopromovare, a reportajelor/programelor comerciale sau sponsorizate și a celor editoriale cu caracter politic și/sau electoral, nu pot fi sonorizate/dublate și nu pot avea în calitate de autori, realizatori, moderatori, protagoniști angajați ai furnizorilor de servicii media din cadrul departamentelor de știri și actualități.

11. Publicitatea politică nu poate fi difuzată în cadrul conținuturilor audiovizuale informativ-analitice cu caracter politic.

12. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată ca și nerespectarea politicii editoriale/concepției de principiu al serviciului media audiovizual, dacă Codul serviciilor media audiovizuale și legislația națională conexă nu prevăd expres altă sancțiune.

Capitolul XII. CONȚINUTURI AUDIOVIZUALE INTERZISE

1. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care constituie:

- a) discriminare directă și/sau indirectă, discriminare prin asociere, hărțuire, instigare la discriminare, forme grave de discriminare;
- b) dezinformare;
- c) discurs care incită la ură;
- d) *discurs de ură sexist*;
- e) *pornografie*;
- f) *sexting abuziv*;
- g) *violență exagerată*.

2. În sensul prezentului capitol, următoarele noțiuni înseamnă:

dezinformare – răspândire intenționată a informațiilor false, create pentru a dăuna unei persoane, unui grup social, unei organizații sau securității statului.

În sensul prezentului punct:

răspândirea intenționată este considerată în situațiile când:

- a) informația falsă este creată de cel care a răspândit-o;
 - b) informația falsă este creată de altcineva, iar cel care a preluat-o și a răspândit-o, indiferent sub ce formă (integral, parțial, cu anumite intervenții etc.), a neglijat obligația de a o verifica la veridicitate;
- informații false create pentru a dăuna* – informațiile false care au generat, dacă au fost răspândite sau sunt pe măsură să genereze, dacă nu sunt stopate, panică, tensiuni ori conflicte sociale, conflicte militare, dezastre tehnogene, catastrofe umanitare sau altele asemenea.

securitatea statului – protecția suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării, a regimului ei constituțional, a potențialului economic, tehnico-științific și defensiv, a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei împotriva activității informative și subversive a serviciilor speciale și organizațiilor străine, împotriva atentatelor criminale ale unor grupuri sau indivizi aparte;

securitate informațională – parte a securității statului și înseamnă stare de protecție a resurselor informaționale, a persoanei, a societății și a statului, inclusiv prezența unui ansamblu de măsuri pentru asigurarea protecției persoanei, a societății și a statului de eventuale tentative de dezinformare și/sau de informare manipulatorie din interiorul și/sau exteriorul țării și pentru neadmiterea agresiunii mediatice îndreptate împotriva Republicii Moldova;

discriminare directă – tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă;

discriminare indirectă – orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor discriminării, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare;

discriminare prin asociere – orice faptă de discriminare săvârșită împotriva unei persoane care, deși nu face parte dintr-o categorie de persoane identificată potrivit criteriilor discriminării, este asociată cu una sau mai multe persoane aparținând unei astfel de categorii de persoane;

hărțuire – orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor discriminării;

instigare la discriminare – orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor discriminării;

forme grave ale discriminării sunt:

a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice;

b) promovarea și sau susținerea discriminării prin acțiuni sau inacțiuni ale furnizorilor de servicii media;

c) difuzarea/distribuirea (amplasarea) mesajelor și simbolurilor discriminatorii în spațiul public/mediatic;

d) discriminarea persoanelor pe baza a două sau a mai multor criterii;

e) discriminarea săvârșită de două sau mai multe persoane;

f) discriminarea săvârșită de două sau mai multe ori;

g) discriminarea săvârșită asupra unui grup de persoane;

h) discriminarea pe măsură să conducă la segregare rasială.

discurs de ură sexist – expresii care răspândesc, incită, promovează sau justifică ura bazată pe sex, reprezentând, de regulă, (în mod tipic), amenințări de viol, amenințări cu moartea sau cu tortura;

pornografie – actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte;

acte cu caracter obscen – gesturi sau comportamente sexuale explicite, săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor aduc ofensă la pudoare, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, dacă se săvârșesc în public;

materiale cu caracter obscen – obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimare, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală;

sexting abuziv – difuzarea/distribuirea/partajarea neconsimțită a fotografiilor/imaginilor nud sau cu caracter sexual;

violență exagerată – acțiuni intenționate aplicate cu cruzime ce provoacă dureri și suferință oamenilor sau animalelor, acțiuni care nu se referă la autoapărare și care pot lua forma torturii, maltratării sau tratamentului inuman/degradant;

tortură – orice act prin care se provoacă unei persoane, cu intenție, o durere sau suferințe puternice, de natură fizică sau psihică, în special, cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o

persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis sau este bănuită ca l-a comis, de a o intimida sau de a face presiune asupra unei terțe persoane sau pentru orice alt motiv bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință sunt provocate de către un agent al autorității publice sau orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau la instigarea sau cu consimțământul expres sau tacit al unor asemenea persoane;

tortură fizică – acțiuni care cauzează dureri extreme; care cauzează frică sau moarte imediată; care cauzează epuizare extremă; care cauzează desfigurări, mutilări și dizabilități permanente;

maltratare – a trata intenționat pe cineva cu asprime pentru a-i provoca dureri fizice sau morale;

tratament inuman – tratament aplicat premeditat timp de mai multă vreme și care a cauzat dacă nu veritabile leziuni, atunci măcar vii suferințe fizice sau morale, sau este de natură să creeze persoanei în cauză sentimente de frică, angoasă și de inferioritate care pot să conducă la umilirea sa și să îi afecteze rezistența fizică sau morală; actele prin care se provoacă victimei leziuni sau suferințe fizice și morale; acele rele tratamente ce atentează la integritatea fizică și morală a persoanei, dar care se manifestă într-o formă mai puțin gravă ca tortura;

forme de tratament inuman – forme de rele tratamente, inclusiv:

- a) maltratarea (aplicarea loviturilor) și alte forme de violență fizică;
- b) excesul de forță la reținerea persoanei sau, în alte circumstanțe, în cazul în care aplicarea violenței este permisă de lege, dar forța la care se recurge este vădit neproportională situației;
- c) condițiile neadecvate de detenție;
- d) neacordarea asistenței medicale de bază și lipsa unei asistențe medicale corespunzătoare persoanelor deținute;
- e) lăsarea victimei în custodia celor care anterior au maltratat-o, acțiune care poate fi privită ca o continuare a maltratării deja aplicate;
- f) detenția ilegală într-o instituție psihiatrică și supunerea tratamentului psihiatric forțat, în mod arbitrar, în lipsa necesității medicale de administrare a unui asemenea tratament;
- g) ignorarea îndelungată a alegațiilor reclamanților, lipsa investigației adecvate a incidentelor și a informației despre evoluția cercetării;
- h) forțarea persoanei să vomite nu din rațiuni terapeutice, dar cu scopul de a obține mijloace de probă pe care autoritățile ar fi putut să le obțină prin recurgerea la alte metode mai puțin abuzive;
- i) distrugerea prin incendiere a locuinței și bunurilor din interior a persoanei de vârstă înaintată, în prezența ei, în cumul cu lăsarea ei fără adăpost și suport, cu obligarea de a părăsi satul și comunitatea în care și-a petrecut întreaga viață;
- j) extrădarea sau expulzarea persoanei în țara în care este un risc sporit să fie supus unui tratament inuman sau degradant.

tratament degradant – tratament, considerat mai puțin grav decât tortura și tratamentul inuman, dar care atentează grav la demnitatea umană, generează victimelor sentimente de frică, anxietate și inferioritate, capabile să umilească și să înjosească victima, să o devalorizeze de esența sa de ființă umană; înfrânge rezistența fizică și morală a victimei și o determină să acționeze împotriva voinței sau conștiinței sale.

exemple de tratament degradant: desfășurarea percheziției corporale de către o persoană de sex opus, cu dezgolirea victimei, atingerea organelor ei genitale și a alimentației acesteia; plasarea persoanei încătușate într-o cușcă de metal pe parcursul ședințelor de judecată, precum și când, în circumstanțe

similare, asistența medicală, cum ar fi măsurarea tensiunii arteriale, este acordată printre gratiile cuștii, în fața publicului; expunerea persoanei încătușate în timpul ședințelor de judecată publice, fără ca o astfel de măsură să fie necesară în mod rezonabil pentru asigurarea securității și ordinii publice sau administrarea corespunzătoare a justiției; recrutarea și menținerea persoanelor de vârstă înaintată în serviciul militar în termen, inclusiv cu obligarea de a participa la antrenamente și exerciții militare alături de alți recruți cu mult mai tineri.

torturarea/maltratarea animalelor – acte de cruzime care pot fi exprimate în bătaie, biciuire, smulgere de păr, strangulare, legarea membrelor, utilizarea pentru experimente fără a avea caracter științific, provocarea suferințelor nejustificate în cadrul experimentelor științifice, folosirea în concursuri prin asmuțarea lor, prin care pot primi răni ori muri, folosirea pentru răfuire împotriva altor animale, dresarea prin chinuire, uciderea dureroasă (prin ardere), acte sexuale comise asupra animalelor, tamponarea intenționată cu automobilele, lipsirea de apă și hrană și altele asemenea care pot conduce la moartea sau la mutilarea animalelor.

3. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care constituie ultraj contra bunelor moravuri, adică expunerea de imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, distribuire de imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală și săvârșirea de acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite. Expunerea presupune o prezentare, distribuirea implică o răspândire, iar exhibiționismul constă într-o expunere a organelor genitale, în public.

4. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care reprezintă și justifică profanarea prin orice mijloace a unui mormânt, a unui monument funerar sau de for public, a unei urne funerare sau a unui cadavru, precum și însușirea obiectelor ce se află în mormânt sau pe el. Prin profanarea mormântului se înțelege nivelarea, săparea, devastarea, aruncarea în aer prin intermediul exploziei etc. Profanarea monumentului reprezintă distrugerea, deteriorarea, răsturnarea, aplicarea unor inscripții sau simboluri pângăritoare etc. Profanarea urnei funerare înseamnă sfărâmarea acesteia, alterarea materială a cenușii din urnă, risipirea cenușii astfel încât să nu mai poată fi recuperată etc. Profanare a cadavrului semnifică mutilare, schimbare a poziției, dezbrăcare, aruncare a oaselor sau rămășițelor, murdărire a cadavrului, practicare asupra acestuia a unui act de perversiune sexuală. Nu constituie profanare acțiunile justificate prin lege, cum ar fi examinarea sau exhumarea cadavrului.

5. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care reprezintă și justifică prelevarea ilegală de țesuturi sau organe.

6. Sunt interzise conținuturile audiovizuale editoriale care constituie agitație electorală.

7. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care constituie publicitate mascată.

8. În intervalul orar 6.00 – 20.00 sunt interzise conținuturile audiovizuale cu imagini în care se fumează, se consumă băuturi alcoolice, se prezintă jocuri de noroc sau acte de comportament vulgar, trivial, obscen. Excepție fac conținuturile audiovizuale artistice sau programele audiovizuale realizate în interes artistic, științific, al cercetării, educației sau al informării.

9. În intervalul orar 6.00 – 23.00 sunt interzise conținuturile audiovizuale cu descrieri, reconstituiri sau reprezentări ale unor omucideri/sinucideri, mutilări/automutilări sau tehnici criminale sau ale actelor de violență domestică ori ale violurilor sau promovarea practicilor oculte. Excepție fac conținuturile audiovizuale artistice sau programele audiovizuale realizate în interes artistic, științific, al cercetării, educației sau al informării.

10. În intervalul orar 6.00 – 23.00 sunt interzise conținuturile audiovizuale care prezintă:

a) violență, în mod repetat sau violență exagerată;

- b) scene de sex, limbaj sau comportament trivial, vulgar sau obscen;
- c) persoane în ipostaze degradante, chiar dacă acestea și-au dat acordul;
- d) lupte nereglementate de federații sportive naționale sau internaționale.

Excepție fac conținuturile audiovizuale artistice sau programele audiovizuale realizate în interes artistic, științific, al cercetării, educației sau al informării.

11. În conținuturile audiovizuale este interzisă utilizarea cu rea-credință a numelui, imaginii, vocii altei persoane sau a asemănării cu o altă persoană.

12. În conținuturile audiovizuale este interzisă orice referire peiorativă la adresa persoanelor în vârstă sau cu dizabilități, precum și punerea acestora în situații ridicole ori umilitoare, chiar dacă există acordul acestora.

13. În conținuturile audiovizuale este interzisă dezvăluirea identității persoanelor care sunt victime ale infracțiunilor privitoare la viața sexuală, cu excepția situațiilor în care victimele și-au dat acordul scris, sub condiția respectării limitelor de identificare stabilite prin acordul încheiat anterior difuzării/distribuirii conținuturilor audiovizuale.

14. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care justifică războaiele de agresiune, care justifică sau incită la săvârșirea de infracțiuni de genocid, infracțiuni contra umanității, infracțiuni și crime de război, utilizarea metodelor și mijloacelor interzise în operațiunile de luptă, infracțiunile de ecocid. În sensul prezentului capitol, următoarele noțiuni semnifică:

război de agresiune – act ilegal al politicii externe a unui stat / a unor state, calificat drept cea mai gravă crimă internațională împotriva păcii, care constă în plănuirea, pregătirea, dezlănțuirea sau purtarea unui război, cu violarea tratatelor, a garanțiilor sau a acordurilor internaționale;

Infracțiune de genocid – săvârșirea, în scopul de a distruge, în întregime sau în parte, un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) uciderea de membri ai grupului;
- b) vătămarea integrității fizice sau mintale a unor membri ai grupului;
- c) supunerea grupului la condiții de existență de natură să ducă la distrugerea fizică, totală sau parțială, a acestuia;
- d) impunerea de măsuri vizând împiedicarea nașterilor în cadrul grupului;
- e) transferul forțat de copii aparținând unui grup în alt grup.

infracțiuni contra umanității – săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) uciderea unor persoane;
- b) supunerea unei populații sau părți a acesteia, în scopul de a o distruge în tot sau în parte, la condiții de viață menite să determine distrugerea fizică, totală sau parțială, a acesteia;
- c) sclavia sau traficul de ființe umane, în special de femei sau copii;
- d) deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe un anumit teritoriu, prin expulzarea acestora spre un alt stat sau spre un alt teritoriu ori prin folosirea altor măsuri de constrângere;
- e) torturarea unei persoane aflate sub paza făptuitorului sau asupra căreia acesta exercită controlul în orice alt mod, cauzându-i vătămări fizice sau psihice, ori suferințe fizice sau psihice grave, ce depășesc consecințele sancțiunilor admise de către dreptul internațional;
- f) violul sau agresiunea sexuală, constrângerea la prostituție, sterilizarea forțată sau detenția ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații;

- g) vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane;
- h) provocarea dispariției forțate a unei persoane, în scopul de a o sustrage de sub protecția legii pentru o perioadă îndelungată, prin răpire, arestare sau deținere, la ordinul unui stat sau al unei organizații politice ori cu autorizarea, sprijinul sau asentimentul acestora, urmate de refuzul de a admite că această persoană este privată de libertate sau de a furniza informații reale privind soarta care îi este rezervată ori locul unde se află, de îndată ce aceste informații au fost solicitate;
- i) întemnițarea sau altă formă de privare gravă de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional;
- j) persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional;
- k) alte asemenea fapte inumane ce cauzează suferințe mari sau vătămări ale integrității fizice sau psihice,

Infracțiuni de război contra persoanelor – săvârșirea, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional, asupra uneia sau mai multor persoane protejate de dreptul internațional umanitar, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) uciderea;
- b) luarea de ostatici;
- c) aplicarea de tratamente cu cruzime sau inumane, cauzându-i vătămări ale integrității fizice sau psihice ori suferințe fizice sau psihice grave, în special prin tortură sau mutilare;
- d) violul sau agresiunea sexuală, constrângerea la prostituție, sterilizarea forțată sau detenția ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații;
- e) deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe un anumit teritoriu, prin expulzarea acestora spre un alt stat sau un alt teritoriu ori prin folosirea altor măsuri de constrângere;
- f) aplicarea sau executarea unei pedepse severe, în special pedeapsa cu moartea sau o pedeapsă privativă de libertate, împotriva unei persoane care nu a fost judecată în cadrul unei proceduri legale și imparțiale, care să ofere garanțiile impuse de dreptul internațional;
- g) expunerea unei persoane la un pericol de moarte sau atingere gravă adusă sănătății prin:
 - (i) efectuarea asupra acesteia de experiențe cu privire la care ea nu a consimțit în mod voluntar, expres și prealabil sau care nu sunt necesare pentru sănătatea acesteia ori nu sunt efectuate în interesul său;
 - (ii) prelevarea de țesuturi sau organe de la aceasta în scopul transplantului, cu excepția prelevării de sânge sau piele efectuate în scop terapeutic, în conformitate cu principiile medicale general recunoscute și cu consimțământul voluntar, expres și prealabil al persoanei;
 - (iii) supunerea acesteia la metode de tratament nerecunoscute medical, fără ca acestea să fie necesare pentru sănătatea persoanei și fără ca ea să fi consimțit, în mod voluntar, expres și prealabil;
 - (iv) supunerea unei persoane la un tratament degradant.

infracțiuni de război contra proprietății și alor drepturi – fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional, jefuiește sau, cu încălcarea dreptului internațional și fără ca

aceasta să fie justificată de necesități militare, distruge, își însușește sau rechiziționează bunuri ale părții inamice, aflate sub puterea părții căreia îi aparține făptuitorul;

infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor – fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional:

a) declanșează un atac împotriva personalului, instalațiilor, materialului, unităților sau vehiculelor care participă la o misiune de ajutor umanitar ori la o misiune de menținere a păcii, conform Cartei Națiunilor Unite, și care se bucură de protecția pe care dreptul internațional umanitar o garantează civililor sau bunurilor cu caracter civil;

b) declanșează un atac împotriva personalului, clădirilor, unităților sanitare sau mijloacelor de transport sanitare, care utilizează semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva, în conformitate cu dispozițiile dreptului internațional umanitar;

c) utilizează fără drept semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva, steagul de parlamentare, drapelul, insignele militare sau uniforma inamicului ori ale Organizației Națiunilor Unite, cauzând astfel moartea sau vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane.

utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă – fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional:

a) declanșează un atac prin mijloace militare împotriva populației civile sau a unor civili care nu participă direct la ostilități;

b) declanșează un atac prin mijloace militare împotriva bunurilor civile protejate ca atare de dreptul internațional umanitar, în special clădiri consacrate cultului religios, învățământului, artei, științei, acțiunilor caritabile, monumentelor istorice, spitalelor, locurilor unde bolnavii sau răniții sunt adunați, precum și împotriva orașelor, satelor, locuințelor sau clădirilor neapărate ori zonelor demilitarizate sau asupra instalațiilor ori echipamentelor ce conțin substanțe periculoase, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca obiective militare;

c) desfășoară un atac prin mijloace militare, știind că el va cauza pierderi de vieți omenești în rândul populației civile, răniri ale persoanelor civile, distrugerii de bunuri cu caracter civil, care ar fi vădit disproportionat în raport cu ansamblul avantajului militar concret și direct așteptat;

d) utilizează o persoană protejată de dispozițiile dreptului internațional umanitar pentru a evita ca anumite puncte, zone sau forțe militare să devină țintă a operațiunilor militare ale părții inamice;

e) utilizează, ca metodă de purtare a războiului, înfometarea deliberată a civililor, privându-i de bunurile indispensabile supraviețuirii sau împiedicând, cu încălcarea dispozițiilor dreptului internațional umanitar, primirea ajutoarelor destinate acestora;

f) declară sau ordonă că nu va exista îndurare pentru învinși;

g) ucide sau rănește, prin viclenie, un membru al forțelor armate inamice sau un combatant al forțelor inamice;

h) utilizează bunurile culturale protejate ca atare de dreptul internațional umanitar, în special monumente istorice, clădiri consacrate cultului religios, învățământului, artei sau științei, pentru declanșarea unui atac prin mijloace militare împotriva părții inamice.

utilizarea de mijloace interzise în operațiunile de luptă – fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional:

a) utilizează otravă sau arme cu substanțe otrăvitoare;

b) utilizează gaze asfixiante, toxice sau asimilate și orice lichide, materii sau procedee similare;

c) utilizează arme care cauzează suferințe fizice inutile

crimă de război – încălcări grave ale Convenției de la Geneva din 12 august 1949, alte încălcări grave ale legilor aplicate în conflictele armate internaționale în cadrul stabilit al dreptului internațional, și anume, oricare dintre următoarele acte:

- a) crimă premeditată;
- b) tortura sau tratamentul inuman, inclusiv experimentele biologice;
- c) cauzarea în mod intenționat suferințe mari sau vătămări corporale grave sau daune asupra sănătății;
- d) distrugerea ilegală, lipsită de sens și pe scară largă a patrimoniului, care nu necesită implicare militară;
- e) obligarea unui prizonier de război sau a unei alte persoane să servească în forțele armate ale unei puteri ostile;
- f) să priveze în mod intenționat un prizonier de război sau altă persoană de dreptul la un proces echitabil;
- g) deportarea ilegală, transferul sau privarea ilegală de libertate;
- h) luarea de ostatici;
- i) atacuri planificate asupra civililor care nu sunt direct implicați în acțiuni militare;
- j) atacuri planificate asupra obiectelor civile, obiecte care nu sunt ținte militare;
- k) atacuri planificate asupra personalului, a instalațiilor, a materialelor, a unităților sau a vehiculelor implicate în furnizarea de misiuni de asistență umanitară sau de menținere a păcii, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite, atâta timp cât acestea au dreptul la protecția civililor sau a obiectelor civile privind dreptul internațional al conflictelor armate;
- l) săvârșirea unui atac, atunci când se știe că un astfel de atac va provoca moartea sau rănirea civililor sau daunele aduse obiectelor civile vor fi pagube grave asupra mediului natural, ceea ce este în mod evident incomensurabil cu superioritatea militară generală;
- m) atacul asupra țăintelor neprotejate și ne-militare ale unui oraș, al unui sat, al unei locuințe sau al unei clădiri sau al bombardării prin orice mijloace.

ecocid – acte ilegale ori arbitrare săvârșite cunoscându-se probabilitatea reală ca acestea să cauzeze mediului daune grave ce sunt întinse ori durabile; o daună extinsă, distrugerea sau pierderea ecosistemelor unui anumit teritoriu, fie prin acțiuni umane, fie din alte cauze, în așa măsură încât folosința pașnică a aceluia teritoriu de locuitorii săi a fost sever afectată.

15. Sunt interzise conținuturile cu caracter militarist, excepție fiind cele care urmăresc un scop educațional sau științific. În sensul prezentului capitol, următoarele noțiuni semnifică:

conținut cu caracter militarist – conținut care îndreptățește sau glorifică militarismul;

militarism – agresivitate care implică amenințarea folosirii puterii militare; glorificarea ideilor unei clase militare profesionale; predominanța forțelor armate în administrarea unui stat; capacitate militară semnificativă, menținută, dezvoltată și pregătită a fi utilizată agresiv pentru a apăra sau promova prin forță interesele naționale.

16. Este interzisă difuzarea în programele audiovizuale a oricăror forme de manifestări rasiste, antisemite sau xenofobe.

În sensul prezentului alineat următoarele noțiuni semnifică:

manifestări rasiste – acțiuni, situații, circumstanțe etc., prin care este prezentată/inoculată convingerea că un motiv precum rasa, culoarea, limba, religia, cetățenia sau originea națională ori etnică justifică disprețuirea unei persoane sau a unui grup de persoane ori noțiunea de superioritate a unei persoane

sau a unui grup de persoane (potrivit Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței din cadrul Consiliului Europei)

manifestări antisemite – acțiuni, atitudini, afirmații, reacții etc. îndreptate împotriva evreilor și/sau proprietăților acestora, împotriva instituțiilor comunităților evreiești și lăcașurilor lor de cult, exprimate prin acuzații false, dezumanizante aduse evreilor, ca popor, de a fi responsabili pentru fapte reale sau imaginare comise de un singur evreu sau de un grup de evrei sau chiar și pentru fapte comise de ne-evrei; negarea Holocaustului și altele asemenea;

manifestări xenofobe – acțiuni, atitudini, afirmații, reacții etc. care induc sentimentul de frică, de repulsie sau de ură față de străini, indiferent de motive.

17. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care reprezintă:

- a) discuții detaliate despre metode, locații și focare de sinucidere sau autovătămare;
- b) descrieri explicite ale autovătămării sau ale suicidului;
- c) provocări extrem de periculoase, care implică un risc iminent de vătămare fizică;
- d) farse periculoase sau amenințătoare care fac victimele să se teamă de un pericol fizic grav și iminent sau care provoacă suferință emoțională gravă;
- e) instrucțiuni de ucidere sau vătămare sau instrucțiuni pentru construirea de obiecte explozive cu intenția de a răni sau ucide oameni;
- f) consumul abuziv de droguri sau oferă instrucțiuni privind modul de fabricare a drogurilor de mare risc (care pot să provoace dependență fizică);
- g) glorificarea sau încurajarea comportamentului anorexie, obiceiurile alimentare anormale sau dereglate care afectează negativ sănătatea unei persoane (inclusiv consumul de produse nealimentare);
- h) promovarea sau glorificarea tragediilor violente, cum ar fi atacurile cu arme în magazine, școli etc;
- i) instrucțiuni pentru furt sau înșelătorie;
- j) instrucțiuni pentru folosirea computerelor sau a tehnologiei informației cu intenția de a fura date de conectare, de a compromite date cu caracter personal sau de a cauza vătămare gravă altor persoane, cum ar fi compromiterea conturilor de rețele sociale (hacking).

18. Difuzarea/distribuirea/partajarea de conținuturi audiovizuale interzise este pasibilă de răspundere disciplinară, civilă, contravențională și penală, conform legislației, exceptând următoarele cazuri:

- a) conținuturile audiovizuale neliniare și cele de pe platformele de partajare sunt eliminate/înlăturate iremediabil imediat și din proprie inițiativă după ce se constată/se descoperă că reprezintă forme de discriminare;
- b) autorul/moderatorul de programe audiovizuale liniare, în special, difuzate în direct, se disociază de conținuturile (mesajele) interzise și încearcă/depune efort să înlătore sau să împiedice cauzele apariției unor atare conținuturi (mesaje).

19. Sunt interzise conținuturile audiovizuale care reprezintă agresiune mediatică sau linșaj mediatic. În sensul prezentului punct, următoarele noțiuni semnifică:

agresiune mediatică – operațiune mediatică ce contravine deontologiei profesionale desfășurată de una sau mai multe instituții mass-media din țară și/sau de peste hotare, concertat sau neconcertat, de scurtă sau de lungă durată, îndreptată împotriva ordinii constituționale a țării;

linșaj mediatic – operațiune mediatică ce contravine deontologiei profesionale, agresivă, amplă, de scurtă sau de lungă durată, promovată de către una sau mai multe instituții mass-media din țară, coalizate sau nu, care, urmărind un scop ocult sau un interes meschin, privat sau de grup, acționează fătis sau dirijate din umbră, premeditat ori reactiv, împotriva unei persoane, de obicei cu statut de

persoană publică, pentru a o compromite, a-i distruge credibilitatea și reputația, și pentru a o elimina de pe scena publică (dintr-o anumită funcție, structură etc.); armă politică de compromitere și decredibilizare publică a uneia sau a alteia dintre grupările politico-mediatică aflate în conflict pe scena internă, pentru a-și satisface interese oculte private sau de grup.

Capitolul XIII.

CONȚINUTURI DESTINATE PERSOANELOR CU NEVOI SPECIALE

- 1.** Conținuturile audiovizuale destinate persoanelor cu nevoi speciale, trebuie să fie identificabile ca programe audiovizuale difuzate în vederea asigurării accesului la serviciile media audiovizuale al persoanelor cu deficiențe de văz sau de auz și al persoanelor în vârstă, prin avertizări verbale și afișări statice și lizibile pe ecran.
- 2.** Conținuturile audiovizuale destinate persoanelor cu nevoi speciale, sunt difuzate astfel ca în cazul asigurării interpretării în limbaj mimico-gestual, redarea imaginii feței și a mâinilor persoanei care realizează interpretarea trebuie să fie în mărime de cel puțin 1/3 din ecran (plasată în partea dreaptă de jos a ecranului). În cazul asigurării titrării conținuturilor, titrele trebuie să fie de o mărime ușor lizibilă, să fie rulate în corespundere cu esența conținutului și imaginile difuzate, să fie plasate deasupra titrelor mobile, burtierelor și/sau crawl-urilor astfel ca să nu le afecteze.
- 3.** Furnizorii de servicii media redau simultan, în cadrul programelor audiovizuale, și imaginea feței, și a mâinilor interpretului în limbaj mimico-gestual, atunci când acesta este prezent la următoarele evenimente:
 - a) comunicări oficiale ale autorităților publice cu privire la starea de urgență, de asediu și de război;
 - b) evenimente oficiale ale autorităților publice;
 - c) evenimentele din campania electorală.
- 4.** Furnizorii de servicii media au obligația să asigure, treptat și continuu, accesul persoanelor cu dizabilități la programele audiovizuale destinate acestora prin intermediul unor măsuri efective, care vor include, fără a se limita la acestea, limbajul semnelor, subtitrarea pentru persoanele cu deficiențe de auz, subtitrările vorbite pentru persoanele cu deficiențe de văz, inițial cel puțin pentru buletinele de știri, buletinele meteo și rezultatele competițiilor sportive.
- 5.** Furnizorii de servicii media care au obținut dreptul de a transmite evenimente de importanță majoră, au obligația de a asigura accesul persoanelor cu dizabilități prin interpretare în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron a programelor audiovizuale de importanță majoră în întregime (dacă evenimentul durează în limita a două ore) ori rezumatele acestora;
- 6.** Conținuturile audiovizuale oficiale parvenite de la organele responsabile de gestionarea stării de urgență, de asediu sau de război, inclusiv comunicările și anunțurile publice transmise în situația unor dezastre naturale, sunt difuzate integral și obligatoriu și în limbajul mimico-gestual.
- 7.** Furnizorii locali de servicii media sunt încurajați să asigure accesul persoanelor cu nevoi speciale la un program audiovizual pe săptămână.
- 8.** Furnizorii de servicii media au obligația să prezinte la Consiliul Audiovizualului, în raportul anual de activitate, informația ce vizează punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la punctul 3. Raportul se publică pe pagina web oficială a furnizorului de servicii media.

9. Încălcarea prevederilor prezentului capitol este sancționată în conformitate cu prevederile art.84 al Codului serviciilor media audiovizuale.

Capitolul XIV. CONȚINUTURI DESTINATE COPILOR

1. În toate conținuturile audiovizuale destinate copiilor trebuie să fie respectat principiul interesului superior al copilului. În acest sens, conținuturile, orice situație ar viza, trebuie să corespundă, cel puțin, următoarelor cerințe:

- a) să nu încalce vreun drept al copilului, consacrat/garantat în legislația națională sau în documentele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- b) să ia în calcul faptul, că interesele copilului sunt sau pot fi diferite de cele ale maturilor, inclusiv ale părinților sau tutorilor, și că interesele copilului prevalează în fața celorlalte interese, mai ales, când sunt luate măsuri cu privire la copil;
- c) să ia în calcul faptul, că interesele copilului sunt primordiale;
- d) să ia în calcul faptul, că dreptul copilului la protecția imaginii și a vieții sale intime, private și familiale prevalează în raport cu dreptul la libertatea expresiei și derivatele ei, cu dreptul la informare și dreptul de a fi informat.

2. În toate conținuturile audiovizuale trebuie să fie respectat dreptul copilului la protejarea imaginii sale. Acest drept presupune, în principal, stăpânirea de către copil a imaginii sale care include, în special, posibilitatea acestuia de a refuza publicarea imaginii. Libertatea de exprimare include publicarea de fotografii, totuși, trebuie de avut în vedere că fotografiile pot conține informații foarte personale sau chiar intime cu privire la un copil sau la familia acestuia. Astfel, copilul, părintele sau persoana responsabilă de educarea/îngrijirea copilului poate să interzică ori să împiedice reproducerea, în orice mod, a înfățișării fizice ori a vocii sau, după caz, utilizarea unei asemenea reproduceri. Furnizorii de servicii media și de platforme au obligația în toate situațiile să nu includă în conținuturi audiovizuale asemenea reproduceri.

3. În toate conținuturile audiovizuale trebuie să fie respectat dreptul copilului la protejarea vieții sale intime, private și familiale, care presupune dreptul copilului de a decide ce informație personală poate să divulge, cui și pentru ce anume. În sensul prezentului capitol:

dreptul la viața intimă, privată și familială include: dreptul la imagine, starea civilă, identitatea, starea de sănătate, apartenență religioasă, integritatea fizică și morală, viața sentimentală, avortul, homosexualitatea, transsexualitatea, prostituția, convorbirile telefonice, corespondența electronică, date personale informatizate; dreptul la intimitate, dreptul la viață intensă cât de mult dorește o persoană să fie protejată de publicitate, dreptul de a stabili și a dezvolta relații cu alte ființe umane, în special din punctul de vedere emoțional, pentru dezvoltarea și împlinirea personalității fiecăruia; dreptul persoanei la căsătorie, relațiile dintre soți, relațiile dintre părinți și copii, relațiile de rudenie, desfacerea căsătoriei, decăderea din drepturi părintești, succesiunea, moștenirea, relațiile dintre frați, dintre bunici și nepoți, dintre unchi și nepoți, dintre adoptat și adoptator în cazul adopției, originea și identitatea ca individ; interdicția oricui de a se amesteca sau a interveni în viața familială fără consimțământul copilului sau a persoanei responsabile de educarea/îngrijirea lui, consimțământ care trebuie să fie explicit și exprimat în mod liber.

informație personală include:

a) datele cu caracter personal, precum numele și prenumele; adresa de domiciliu; adresa de e-mail; numere ale actelor de identitate; date privind locația, inclusiv funcția de date privind locația disponibilă pe un telefon mobil; adresa de protocol de internet (IP); identificatorul de modul cookie; identificatorul de publicitate al telefonului; datele deținute de către un spital sau un medic, care ar putea fi un simbol ce identifică în mod unic o persoană;

b) informația deținută de copil care, în mod obișnuit, nu are valoare de interes public.

4. Participarea copilului în cadrul programelor audiovizuale este admisă numai cu acceptul acestuia, precum și cu consimțământul părinților sau, după caz, al reprezentantului legal, ținându-se seama, totodată, de sensibilitatea și vulnerabilitatea specifice vârstei copilului și de dezvoltarea lui psihonoțională. Nu este necesar acceptul copiilor, consimțământul părinților sau al reprezentanților legali pentru filmarea sau înregistrarea copiilor implicați în evenimente publice autorizate, precum manifestații culturale, campanii sociale, competiții sportive și altele asemenea.

5. Conținuturile audiovizuale despre violență și acte de violență cu implicarea copiilor pot fi difuzate/distribuite numai cu acordul părinților ori al reprezentanților legali ai copiilor. Conținuturile audiovizuale despre violență și acte de violență cu implicarea copiilor atestate în instituții de învățământ pot fi difuzate/distribuite numai cu acordul părinților ori al reprezentanților legali ai copiilor și numai dacă includ și punctul de vedere al administrației instituției de învățământ. Fac excepție conținuturile care urmăresc interesul superior al copilului, fără a fi afectată imaginea publică a acestuia sau dreptul lui la viață intimă, privată și familială. În sensul prezentului capitol, acte de violență constituie:

a) *violența fizică* – acțiuni agresive planificate sau spontane care se manifestă prin aplicarea forței fizice față de un copil pentru a-i provoca durere, disconfort, umilință; model comportamental care implică lovire cu mâinile, cu picioarele, cu diverse obiecte; trântire, bătaie, împingere, îmbrânceanță, izbire, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, scuturare, palmuire; tras de urechi, de păr; forțare de a sta într-o poziție incomodă sau umilitoare și altele asemenea. Vătămirile corporale în urma unei căderi întâmplătoare, a unui accident sau a unei bătaii în scop de autoapărare nu constituie acte de violență fizică, din motiv că nu poartă caracter intenționat;

b) *violența psihologică* – acțiuni verbale și comportamentale intenționate, orientate spre umilirea, ignorarea, respingerea, controlul sau izolarea socială a unui copil; acțiuni care se manifestă prin luare în derâdere, poreclire (numire cu cuvinte jignitoare), bătaie de joc, refuzul de a comunica cu minorul și/sau de a-l accepta în grup, la joacă, la activități sportive sau alte evenimente, precum și prin insultă, declarații brutale și înjositoare, înjurare; amenințări orale sau scrise (inclusiv prin intermediul poștei electronice, rețelelor sociale) cu scopul de a insufla frică, de a supune victima, de a o forța să comită anumite acțiuni pe care nu și le dorește;

c) *violența sexuală* – orice violență cu caracter sexual sau orice conduită sexuală ilegală în relații interpersonale, cum ar fi violul ori hărțuirea sexuală; orice conduită sexuală nedorită, impusă; obligarea practicării prostituției; orice comportament sexual în raport cu un minor, manifestat prin îmbrățișări, sărutări, mângâieri și atingeri nedorite, inclusiv a organelor genitale sau expunerea indecentă a propriilor organe sexuale; demonstrarea filmelor porno sau spionarea minorului dezgolit; afirmațiile umilitoare, obscene și solicitările cu caracter sexual; orice alte acțiuni cu efect similar;

d) *violul* – act sexual, de orice natură, cu un copil de sex diferit sau de același sex, prin constrângerea acesteia, sau profitând de imposibilitatea lui de a se apăra ori de a-și exprima voința;

e) *hărțuirea sexuală* – situația în care este atestat un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unui copil și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor. Hărțuirea sexuală poate lua diverse forme, inclusiv: glume, bancuri cu tentă sexuală care fac copilul să se simtă inconfortabil; comentarii cu caracter sexual, folosirea de porecle și expresii cu conotații sexuale; comentarii indecente în legătura cu felul în care arată un copil sau despre viața lui privată; ciupituri, mângâieli sau atingeri nedorite; emailuri, scrisori sau mesaje cu conținut sexual sau cu tentă sexuală; expunerea indecentă a unor părți ale corpului sau atingeri sexuale nedorite; expunerea la fotografii sau afișe cu conținut sexual explicit; insistența privind acceptarea unor invitații sau începerea unei relații; amenințări, constrângeri sau condiționări ale evaluării academice sau profesionale de acceptarea unor relații de natură sexuală;

f) *violența cibernetică* – acțiuni agresive intenționate față de un copil prin hărțuirea acestuia în mediul on line, prin publicarea de imagini intime fără acordul lui sau prin controlul mijloacelor lui de comunicații;

g) *neglijarea copilului* – omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea lui fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea lui corporală, sănătatea lui fizică sau psihică, și care poate lua următoarele forme: neglijarea alimentară, neglijarea vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educațională, neglijarea emoțională, neglijarea în supraveghere;

h) *bullying* – formă de violență manifestată de un copil sau de un grup de copii (abuzator), în mod intenționat și sistematic, în raport cu unul și același copil (victimă), cu scopul de a întări puterea și autoritatea abuzatorului prin a umili, a demoraliza și a devaloriza victima în ochii proprii și în ochii celor din jur, provocându-i frică, suferință, neputință și prejudiciindu-i demnitatea umană;

i) *cyberbullying* – formă de violență manifestată prin utilizarea telefoanelor mobile, poștei electronice, internetului, rețelelor sociale, blogurilor, chat-urilor de către un copil sau de către un grup de copii (abuzator) în raport cu alt copil (victimă) în scopul urmăririi lui, distribuirii informațiilor confidențiale, zvonurilor, mesajelor denigratoare și jignitoare despre acesta, și care permite abuzatorului să-și păstreze anonimul și să evite responsabilitatea pentru acțiunile sale; formă de violență care se poate manifesta prin demonstrarea și trimiterea mesajelor dure, tăioase sau brutale, tachinarea victimei în regim online, plasarea în spațiul public a informațiilor, pozelor sau filmelor victimei pentru a-i dăuna; crearea poștei electronice, paginii web, conturilor false în rețelele sociale pentru urmărirea și intimidarea altor persoane din numele victimei;

j) *cyberstalking* (urmărirea cibernetică) – actul de spionaj, de fixare sau compilare a informațiilor în mediul on line despre un copil și de a comunica cu el împotriva voinței sale;

k) *doxing* – cercetarea, capturarea și dezvăluirea în mediul online a informațiilor personale anterior private despre un copil (victimă) și/sau anturajul acestuia cu scopul de a crea reacții discordante față de victimă;

l) *creepshots* (voyeurism digital) – formă de violență, constând în expunerea de imagini (fotografii, videoclipuri) cu sugestie sexuală făcută unei femei/fete în public fără știrea acesteia, fapt ce constituie o încălcare a vieții private;

m) *pornografie de răzbunare* (abuz sexual bazat pe imagini) – postarea în mediul online de imagini private (fotografii, videoclipuri) cu caracter sexual ale unui copil (victimă), obținute prin oferire, schimb, hacking pe computerul, pe conturile de socializare sau pe telefonul mobil ale victimei, cu

scopul de a-i provoca o daună în viața reală; formă a violenței partenerului intim extinsă în mediul online;

n) hacking – actul de intruziune neautorizată și interceptare ilegală a comunicațiilor și datelor private din dispozitive și rețele digitale, în special, sub forma hacking-urilor camerelor web, pentru a provoca deteriorarea sau coruperea sistemelor, a colecta informații despre utilizatori, a fura date și documente sau pentru a perturba activitatea legată de date;

o) sexting – distribuirea electronică consensuală a conținuturilor cu caracter sexual explicit (fotografii/imagini nud, obscene sau de natură sexuală, mesaje cu caracter sexual) create de copiii înșiși;

p) sexting abuziv – distribuirea electronică/partajarea neconsimțită a fotografiilor/imaginilor nud sau cu caracter sexual;

q) grooming – procesul de stabilire a prieteniiilor între un adult și un copil și de influențare a copilului prin utilizarea internetului sau a altor tehnologii digitale pentru a facilita contactul sexual; procesul de construire a unei relații abuzive online cu un copil, pentru a-l atrage pe copil în abuzuri sexuale, situații de trafic de copii, prostituție sau viol de copii.

6. Conținuturile audiovizuale cu copii implicați în acte de violență pot fi difuzate/distribuite numai dacă:

a) urmăresc un interes public justificat;

b) urmăresc interesul superior al copiilor și există acordul părinților sau al reprezentanților legali ai copiilor;

c) nu includ niciun indiciu care ar face posibilă identificarea copiilor implicați;

d) nu comunică adresa paginii de internet în care sunt postate respectivele acte de violență sau de natură explicit sexuală și nu fac trimitere la site-uri care indică astfel de adresă.

7. Conținuturile audiovizuale susceptibile de a afecta dezvoltarea psihică, mentală sau morală a copiilor pot fi difuzate/distribuite numai dacă accesul copiilor la asemenea conținuturi este restricționat.

8. Copiii cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani aflați în diferite forme de detenție (reținut, arestat, deținut în penitenciar) sau care au calitatea procesuală de bănuit, învinuit, inculpat sau condamnat pentru comiterea unor infracțiuni în cadrul unei urmăriri penale, precum și minorii care sunt victime sau martori ai abuzurilor fizice, psihice sau sexuale, pot participa în cadrul programelor audiovizuale dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) există acordul scris al copilului;

b) există consimțământul scris al reprezentantului legal;

c) pe durata participării în cadrul programului audiovizual este asistat de către un părinte, numai dacă nu-i presupus autor al abuzului sau de către un alt reprezentant legal, respectiv, de către avocat în cazul cercetării penale sau arestării;

d) sunt luate măsuri de protecție a identității copilului;

e) este asistat de un psiholog pentru copii, în dependență de dezvoltarea și starea psiho-emoțională a copilului.

9. Copilul supus la abuzuri fizice sau psihice de către părinți ori reprezentanți legali poate fi intervievat dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) este asigurată protecția identității copilului;

b) există acceptul copilului;

c) există acordul scris al părintelui care nu este presupusul autor al abuzului sau, după caz, al unei autorități responsabile de protecția copilului;

d) este prezent un psiholog pentru copii.

În sensul prezentului capitol următoarele noțiuni înseamnă:

abuz – orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate în raport cu un copil, prin care sunt periclitate viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, și care poate lua forma unui abuz fizic, emoțional sau sexual;

abuz fizic – vătămarea corporală a copilului în cadrul interacțiunii, singulare sau repetate, cu o persoană aflată în poziție de răspundere, putere sau în relație de încredere cu acesta, fiind un rezultat al unor acte intenționate care produc suferința copilului în prezent sau în viitor, abuz, care constă în atingeri sau contacte fizice dureroase ne-accidentale, inclusiv în intimidarea fizică îndreptată asupra copilului și este reprezentat de acele traume fizice rezultate din înțeparea, pălmuirea, lovirea, mușcarea, scuturarea, îmbrâncirea, aruncarea, sufocarea, arderea, încătușarea sau sechestrarea, cauzate din partea persoanei abuzatoare, indiferent dacă aceasta a intenționat să rănească copilul sau nu;

abuz emoțional – expunere repetată a unui copil de către un adult care se află în relație de încredere, răspundere sau putere cu copilul la situații al căror impact emoțional depășește capacitatea sa de integrare psihologică, expunere care poate lua forma umilirii verbale și non-verbale, intimidării, amenințării, terorizării, restrângerii ale libertății de acțiune, denigrării, acuzației nedrepte, discriminării, ridiculizării și alte atitudini ostile sau de respingere față de copil; orice formă de comportament abuziv, prin care un copil este umilit, batjocorit, ironizat; un copil martor al unui act de violență suferă indirect un abuz emoțional;

abuz sexual – implicarea unui copil în activități sexuale pe care nu este în măsură să le înțeleagă, care sunt nepotrivite pentru vârsta ori pentru dezvoltarea sa; activități sexuale pe care un copil le suportă fiind constrâns prin violență sau seducție și care se pot manifesta prin:

a) molestare sexuală, expunerea copilului la injurii sau limbaj cu conotație sexuală, precum și atingerea copilului în zonele erogene cu mâna sau prin sărut;

b) situații care duc la satisfacerea nevoilor sexuale ale unui adult sau ale unui alt copil care se află într-o poziție de responsabilitate, putere sau în relație de încredere cu copilul victimă;

c) atragerea sau obligarea copilului la acțiuni/acte cu caracter obscen;

d) expunerea copilului la materiale cu caracter obscen ori materiale pornografice cu copii sau distribuirea/furnizarea către copil a unor astfel de materiale etc.;

e) căsătoria timpurie sau logodna copiilor care implică relații sexuale;

f) mutilarea genitală;

g) hărțuirea sexuală.

acțiuni/acte cu caracter obscen – gesturi sau comportamente sexuale explicite, săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor aduc ofensă la pudoare sau constituie ultraj contra bunelor moravuri, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, dacă se săvârșesc în public.

materiale cu caracter obscen – obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, tipărituri, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații

informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală;

materiale pornografice cu minori – orice material care prezintă un minor având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, un minor având un astfel de comportament.

ultraj contra bunelor moravuri – expunerea de imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, distribuirea de imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală și săvârșirea de acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite;

exhibiționism – expunere a organelor genitale în public.

Expunerea imaginilor presupune o prezentare, distribuirea materialelor implică o răspândire.

Dispozițiile prezentului punct nu se aplică în cazul operelor de artă sau științifice.

10. Furnizorii de servicii media de știri și generaliste liniare sunt obligați, la solicitarea scrisă a inspectoratelor de poliție, să includă în conținuturile audiovizuale informative, inclusiv în cele din orele de maximă audiență, informații (imagini, date etc.) despre copiii dispăruți. Informațiile sunt difuzate gratuit în următoarele 24 de ore de la solicitare.

11. Furnizorii de servicii media de știri și generaliste liniare sunt obligați, la solicitarea scrisă a autorităților în drept din cadrul sistemului național de alertă, să difuzeze gratuit, în condițiile agreeate cu acestea, informații (imagini, date etc.) despre copiii răpiți, sechestrați sau dispăruți. Condițiile agreeate vizează conținutul informației, perioada și periodicitatea difuzării acesteia. Difuzarea informației începe nu mai târziu de trei ore de la solicitare.

12. Copilul supus exploatării poate fi interviuat dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) este asigurată protecția identității copilului;

b) există acceptul copilului;

c) există acordul scris al părintelui care nu este presupusul autor al exploatării sau, după caz, al unei autorități responsabile de protecția copilului.

13. În sensul prezentului capitol, prin exploatarea copilului se înțelege executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii în mod forțat ori cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate; ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; obligarea la practicarea prostituției, cerșetoriei, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală; prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, cu încălcarea dispozițiilor legale; efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale copilului. Exploatarea copilului poate lua următoarele forme:

exploatarea copilului prin muncă – situație, în care

a) vârsta copilului este sub cea minimă legală pentru angajare în muncă sau munca îl împiedică să frecventeze școala în mod regulat sau afectează capacitatea copilului de a învăța;

b) copilul este implicat în munci intolerabile (munca forțată, traficul, prostituția, pornografia, activități ilicite);

c) copilul este implicat în munci periculoase care, prin condițiile în care se desfășoară, precum și prin durata muncii, sunt susceptibile să dăuneze sănătății, securității sau moralității copilului.

exploatare sexuală a copiilor – practică prin intermediul căreia o persoană, de regulă, un adult, obține o gratificație sexuală, un câștig financiar sau o avansare, abuzând de/exploatând sexualitatea unui copil, încălcând drepturile acestuia la demnitate, egalitate, autonomie și bunăstare fizică și psihică,

practică, ce se poate manifesta prin prostituție, turism sexual, comerț cu căsătorii (inclusiv prin poștă), pornografie, striptease.

munci periculoase pentru copii – toate activitățile din sectoarele formal și informal, desfășurate de către copil sau realizate prin implicarea nemijlocită a copilului, care, prin natura lor sau condițiile în care se exercită, dăunează sănătății, securității, dezvoltării sau moralității copiilor, având următoarele caracteristici:

- a) se desfășoară în sectoare economice periculoase sau în ocupații periculoase în care munca copiilor este interzisă prin lege;
- b) au o frecvență, durată și/sau intensitate care împiedică frecventarea învățământului obligatoriu, participarea la programe de orientare sau de formare profesională aprobate de autoritatea competentă sau capacitatea copilului de a beneficia de instruire; muncile periculoase pentru copii sunt determinate de următoarele criterii:
 - a) expunerea la riscuri fizice, psihologice sau sexuale;
 - b) efectuarea de activități sub pământ, sub apă, la înălțimi periculoase sau în spații restrânse;
 - c) efectuarea de activități cu mașini, materiale sau instrumente periculoase, care implică manipularea sau transportul unor greutăți;
 - d) efectuarea de activități într-un mediu în care copiii sunt expuși la acțiunea unor substanțe, agenți sau proceduri periculoase ori în condiții de temperatură, umiditate, zgomot sau vibrații care le-ar prejudicia sănătatea și în alte condiții de aceeași natură;
 - e) efectuarea de activități în condiții extrem de dificile, pe parcursul mai multor ore sau în timpul nopții, ori pentru care copilul este reținut într-un mod nejustificat de către angajator și în alte condiții de aceeași natură;
 - f) efectuarea de activități în locurile cu condiții deosebite sau speciale de muncă, stabilite potrivit legii;
 - g) expunerea la riscuri de accidentare sau de îmbolnăvire profesională;
 - h) orice formă de muncă ce contravine scopurilor și măsurilor luate în vederea frecventării obligatorii a unei forme de învățământ, potrivit legii.

munci intolerabile pentru copii – activitățile desfășurate de către copil sau realizate prin implicarea nemijlocită a copilului, care, prin natura lor sau condițiile în care se exercită, dăunează sănătății, securității, dezvoltării sau moralității copiilor, și anume:

- a) toate formele de sclavie sau practicile similare, vânzarea de sau comerțul cu copii, servitutea pentru datorii și munca de servitor, precum și munca forțată sau obligatorie, inclusiv recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor în vederea utilizării lor în conflicte armate;
- b) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul practicării prostituției, producției de materiale pornografice sau de spectacole pornografice;
- c) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul unor activități ilicite, mai ales pentru producția și traficul de stupefiante, așa cum le definesc convențiile internaționale;

trafic de copii – recrutarea, transportarea, transferarea, găzduirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia, principalele forme ale exploatării fiind:

- a) exploatarea sexuală,
- b) exploatarea prin muncă,
- c) exploatarea pentru comiterea de infracțiuni (furt, tâlhării etc.),
- d) adopția ilegală,

e) prelevarea de organe și țesuturi.

Capitolul XV. CONȚINUTURI CU IMPACT NEGATIV ASUPRA COPIILOR

1. Conținuturi cu impact negativ asupra copiilor sunt considerate conținuturile:

- a) despre violență, care încurajează agresivitatea și disprețul față de viață;
- b) care încuviințează deteriorarea sau nimicirea bunurilor;
- c) care aduce în prim plan cadavrul sau corpul unei persoane în agonie fie un corp mutilat ca urmare a unui tratament crud, cu excepția cazurilor în care o asemenea prezentare este necesară pentru identificarea persoanei;
- d) cu caracter pornografic;
- e) care invită copiii să participe la jocuri de noroc sau la alte jocuri care lasă impresia de câștig ușor;
- f) care apreciază pozitiv dependența față de substanțele stupefiante, toxice, psihotrope, tutun, alcool, precum și față de alte substanțe care sunt sau pot fi utilizate drept stupefiante, și care încurajează consumul, producerea, răspândirea sau procurarea acestora;
- g) care incită la provocarea de leziuni corporale sau la suicid, care descriu mijloacele sau circumstanțele de suicid;
- h) care apreciază pozitiv o infracțiune sau care idealizează infractorii;
- i) care încurajează comportamente ce jignesc demnitatea umană;
- j) care relatează batjocorirea sau înjosirea unui om ori a unui grup de oameni în legătură cu originea etnică, apartenența națională, rasială, sexuală, în legătură cu boala, starea socială, limba vorbită, religia practică, convingerile sau opiniile împărtășite;
- k) care prezintă fenomene paranormale înscenate astfel încât să producă impresia realității;
- l) care încurajează violența și exploatarea sexuală, abuzurile sexuale comise asupra copiilor, relațiile sexuale dintre copii;
- m) care utilizează limbajul licențios și gesturile indecente;
- n) care oferă sfaturi privind producerea, procurarea sau utilizarea explozivelor, a substanțelor stupefiante ori psihotrope, a altor obiecte periculoase pentru viață și sănătate;
- o) care încurajează proastele deprinderi alimentare, de igienă și inactivitatea fizică;
- p) care demonstrează o ședință de hipnoză în masă, al cărei subiect este auditoriul mijlocului de informare în masă.

2. Conținuturile audiovizuale cu impact negativ asupra copiilor sunt interzise sau limitate/restricționate spre difuzare/distribuire.

Capitolul XVI. CONȚINUTURI INTERZISE ÎN PROGRAMELE DESTINATE COPIILOR

1. Este interzisă difuzarea/distribuirea conținuturilor:

- a) care relatează batjocorirea sau înjosirea unui om ori a unui grup de oameni în legătură cu originea etnică, apartenența națională, rasială, sexuală, în legătură cu boala, starea socială, limba vorbită, religia practică, convingerile sau opiniile împărtășite;
 - b) cu caracter pornografic care încurajează violența și exploatarea sexuală a copiilor sau care au drept scop demonstrarea violenței;
 - c) care includ date cu caracter personal ale unui copil bănuțit, acuzat ori condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, dacă acesta nu se ascunde de organele de drept ori de instanțele judecătorești, sau ale unui copil care este victima unei infracțiuni ori contravenții, ceea ce permite identificarea acestuia;
 - d) care includ date cu caracter personal ale unui copil care fie și-a provocat leziuni corporale ori a încercat să o facă, fie s-a sinucis ori a făcut o tentativă de sinucidere, ceea ce permite identificarea acestuia;
 - e) informația ce conține fotografiile ale copiilor sau materiale video despre aceștia în contextul unor fenomene sociale negative, ceea ce permite identificarea copiilor;
 - f) informația care jignește demnitatea copilului identificat și/sau lezează interesele sale superioare;
 - g) cu imagini ori fotografii ale corpului copilului decedat;
 - h) cu imagini de natură pornografică;
 - i) care fac referire defavorabilă sau discriminatorie la originea etnică, naționalitatea, rasa ori religia unui copil, precum și la dizabilitatea acestuia;
 - k) cu orice indicii care ar putea duce la identificarea copiilor implicați în situații cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, abuz sexual, abuz fizic sau psihic, dispute familiale, sinucideri, consum de droguri, abuz de alcool etc.), inclusiv în calitate de victime sau martori. Fac excepție situațiile în care jurnalistul acționează cu acordul părinților (tutorilor, curatorilor) în interesul superior al copilului;
 - l) cu orice indicii care ar putea duce la identificarea unui copil implicat în acte de autovătămare corporală de orice natură, inclusiv în tentative de suicid sau în sinucideri;
 - m) cu orice indicii care ar putea duce la identificarea unui copil infectat cu HIV sau bolnav de SIDA. Această interdicție se aplică chiar și atunci când intenția programului este de a prezenta și de a pune în evidență o problemă socială;
 - n) cu reconstituiri ale infracțiunilor, abuzurilor și ale altor situații cu conotație negativă în care sunt folosiți copiii;
 - o) ce reprezintă interviuri și declarații în care copiilor le sunt solicitate păreri referitoare la probleme intime de familie sau probleme care le depășesc puterea de judecată.
- 2.** În cadrul programelor audiovizuale copilul nu poate fi folosit sau expus de către părinți, rude, reprezentanți legali, avocați sau alte persoane responsabile de creșterea și îngrijirea lui, în scopul de a obține pentru ei avantaje de orice tip sau de a influența deciziile autorităților publice.
- 3.** În cadrul programelor audiovizuale este interzisă difuzarea oricărui indicii care ar putea duce la identificarea copiilor implicați în situații cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, abuz sexual, abuz fizic sau psihic, dispute familiale, sinucideri, consum de droguri, abuz de alcool etc.), inclusiv în calitate de victime sau martori.
- 4.** Este interzisă difuzarea de programe audiovizuale cu participarea copiilor în care se promovează sfidarea normelor și valorilor morale, al căror scop principal este exploatarea aspectului fizic al copilului sau expunerea acestuia în ipostaze nepotrivite vârstei.

5. Este interzisă participarea copiilor în cadrul programelor audiovizuale difuzate în direct după ora 22.00. Excepție fac programele audiovizuale care transmit în direct evenimente culturale și competiții sportive cu participarea copiilor.

6. Este interzisă orice referire peiorativă, defăimătoare sau discriminatorie la originea etnică, originea socială, naționalitatea, rasa ori religia copilului, precum și la aspectul fizic ori la o eventuală dizabilitate a acestuia.

7. În publicitatea pentru alimente adresată copiilor este interzisă folosirea celebrităților, personalităților sau medicilor.

8. Sunt interzise conținuturile care reprezintă pornografie infantilă, prostituție infantilă și/sau spectacol pornografic.

În sensul prezentului punct:

pornografie infantilă înseamnă:

a) orice material care prezintă vizual un copil care este implicat într-un comportament sexual explicit, real sau simulat; sau

b) orice prezentare a organelor genitale ale unui copil în principal cu scop sexual; sau

c) orice material care prezintă vizual orice persoană care apare ca fiind un copil implicat într-un comportament sexual explicit, real sau simulat, sau orice prezentare a organelor sexuale ale unei persoane care apare ca fiind un copil, în principal cu scop sexual; sau

d) imagini cu caracter real ale unui copil implicat într-un comportament sexual explicit sau imagini cu caracter real ale organelor sexuale ale unui copil, indiferent dacă un astfel de copil există sau nu, în principal cu scop sexual;

prostituția infantilă înseamnă folosirea unui copil pentru activități sexuale în condițiile în care se acordă sau se promet bani sau orice altă formă de remunerare sau foloase, în schimbul implicării copilului în activități sexuale, indiferent dacă plata, promisiunea sau foloasele se acordă copilului sau unei persoane terțe;

spectacol pornografic înseamnă expunerea publică în direct, inclusiv prin tehnologia informațiilor și comunicațiilor:

a) a unui copil implicat într-un comportament sexual explicit, real sau simulat; sau

b) a organelor genitale ale unui copil, în principal cu scop sexual.

Capitolul XVII.

CLASIFICAREA CONȚINUTURILOR AUDIOVIZUALE ÎN VEDEREA PROTECȚIEI COPIILOR

1. Conținuturile audiovizuale sunt clasificate astfel:

a) programe audiovizuale fără restricții sau semne de avertizare;

b) programe care pot fi vizionate de copii în vârstă de până la 12 ani numai cu acordul părinților sau împreună cu familia, denumite în continuare programe „AP” (acord parental);

c) programe interzise copiilor în vârstă de până la 12 ani, denumite în continuare programe „12”;

d) programe interzise copiilor în vârstă de până la 15 ani, denumite în continuare programe „15”;

e) programe interzise copiilor, altele decât cele pornografice, care în Statele Unite ale Americii și în țările din Uniunea Europeană sunt interzise publicului sub 18 ani, filme horror, erotice, de o violență

extremă, programe sponsorizate de producătorii de băuturi spirtoase, denumite în continuare programe „18”;

f) programe interzise copiilor, filme pornografice al căror scop principal este prezentarea în detaliu a actului sexual, a modalităților de satisfacere a dorințelor sexuale sau programe în care se prezintă un act sexual real, indiferent de modalitatea de filmare, denumite în continuare programe „18+”.

2. În clasificarea conținuturilor audiovizuale de ficțiune urmează a fi luată în calcul și clasificarea stabilită de producător sau, după caz, cea în care producția de ficțiune a fost difuzată în alte țări, evitând încadrarea cea mai puțin restrictivă, în situația în care aceasta este singulară.

3. Programele „AP” se difuzează însoțite de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare albă, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, majusculele AP (acord parental) de culoare albă.

4. Programele „12” se difuzează numai după ora 20.00 și vor fi însoțite permanent de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare albă, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, numărul 12 de culoare albă.

5. Programele „15” se difuzează numai în intervalul orar 23.00-06.00 și vor fi însoțite permanent de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare albă, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, numărul 15 de culoare albă.

6. Programele „18” se difuzează numai în intervalul orar 01.00-06.00 și vor fi însoțite permanent de un semn de avertizare reprezentând un cerc de culoare albă, iar în interiorul acestuia, pe fond transparent, numărul 18 de culoare albă.

7. Dimensiunea semnelor de avertizare va fi de minimum 30 de puncte în format SD, definiție standard, respectiv 60 în format HD, înaltă definiție. Semnul de avertizare corespunzător trebuie expus pe toată durata programului.

8. Programele „12” sau „15” pot fi difuzate în reluare în intervalul orar 06.00-20.00, numai dacă sunt editate pentru a respecta condițiile de difuzare a programelor accesibile tuturor categoriilor de public sau condițiile de difuzare a programelor AP, fiind clasificate ca atare.

9. Autopromovarea pentru programele „AP”, „12”, „15” și „18” trebuie să fie făcută cu semnul de avertizare corespunzător.

10. Programele audiovizuale de știri și actualități se supun cerințelor de protecție a copiilor și vizionării în familie.

11. Difuzarea unor imagini șocante, a unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ trebuie să fie precedată de avertizarea: „Atenție! Imagini care vă pot afecta emoțional”, avertizare ce va fi și afișată static și lizibil. Imaginile șocante și/sau scenele de violență nu pot fi prezentate în mod repetat în cadrul aceluiași element/subiect al programului audiovizual.

12. Imaginile care prezintă execuții, oameni uciși sau cazuri de suicid, indiferent de motivația acestora, se difuzează numai în cazuri temeinic justificate.

13. În conținuturile audiovizuale transmise în direct trebuie utilizate orice mijloace care să prevină difuzarea unor scene, expresii sau comportamente care contravin dispozițiilor privind protecția copiilor și a demnității umane.

14. Programele audiovizuale care pot afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a copiilor pot fi difuzate numai dacă vizionarea este restricționată printr-un sistem de acces condiționat. Atare programe, în lipsa unui sistem de acces condiționat, pot fi difuzate numai în intervalul orar permis, potrivit clasificării.

15. În cadrul serviciilor media audiovizuale neliniare, programele care ar putea afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a copiilor pot fi puse la dispoziție numai dacă se asigură măsuri de restricționare a accesului copiilor la ele printr-un sistem de control parental.

16. Înainte de începerea difuzării unui program din categoria celor restricționate, publicul trebuie informat cu privire la genul, clasificarea și motivul principal de restricționare a vizionării programului.

17. Orice program audiovizual de tip reality show, al cărui scenariu se bazează pe fapte sau situații reale din viața unor persoane, conținând însă și elemente de ficțiune, este însoțit pe toată durata programului cu textul „Acest program este o ficțiune”, afișat lizibil, cu o dimensiune de minimum 30 de puncte în format SD, definiție standard, respectiv 60 în format HD, înaltă definiție.

18. În cazul publicării programului serviciilor media liniare și, după caz, a serviciilor media neliniare, conținuturile audiovizuale restricționate trebuie să fie însoțite de semnele de avertizare corespunzătoare.

19. Operele cinematografice care conțin scene privind consumul de droguri pot fi difuzate numai după ora 22.00.

20. În intervalul orar 06.00-23.00 nu pot fi difuzate programe care conțin descrieri, reconstituiri sau reprezentări ale unor omucideri/sinucideri, mutilări/automutilări sau tehnici criminale sau ale actelor de violență domestică ori ale violurilor sau promovarea practicilor oculte, cu excepția programelor audiovizuale de ficțiune și a filmelor documentare.

21. Nu pot fi difuzate în intervalul orar 06.00-23.00 programe care prezintă:

- a) violență fizică, psihică sau de limbaj licențios, în mod repetat sau cu un grad mare de intensitate sau gravitate;
- b) scene de sex, limbaj sau comportament trivial, vulgar sau obscen;
- c) persoane în ipostaze degradante, chiar dacă acestea și-au dat acordul;
- d) lupte nereglementate de federații sportive naționale sau internaționale.

22. Fac excepție de la prevederile pct. 15 filmele artistice de scurt și lung metraj, filmele și/sau seriile de televiziune și filmele documentare cu valoare științifică, educațională sau artistică care sunt însoțite de semnele de avertizare corespunzătoare.

23. Conținuturile audiovizuale „18+” nu pot fi difuzate de către furnizori de servicii media aflați sub jurisdicția Republicii Moldova.

24. Conținuturile audiovizuale „18+” ale furnizorilor de servicii media aflați sub jurisdicția altor state pot fi incluse în oferta distribuitorilor de servicii media din țară, dacă:

- a) sunt criptate și integrate în pachete opționale, special dedicate adulților, disponibile numai în intervalul orar 01.00-05.00, în cazul retransmisiei analogice;
- b) sunt criptate și restricționate prin intermediul unui sistem de control parental, în cazul retransmisiei digitale.

25. Conținuturile audiovizuale „18+” pot fi comercializate numai la solicitarea abonatului, în pachete care conțin exclusiv astfel de programe și necondiționat de achiziția altor pachete de servicii.

26. Pachetele de servicii care includ conținuturi „18+” nu pot fi comercializate în condiții mai avantajoase decât cele în care sunt comercializate pachetele de servicii care nu conțin astfel de conținuturi.

27. Responsabilitatea clasificării programelor și respectarea rigorilor în funcție de programele clasificate revine furnizorilor de servicii media liniare și neliniare.

Capitolul XVIII.
DISPOZIȚII FINALE

1. Prezentul Regulament intră în vigoare la data publicării lui în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
2. Prezentul Regulament poate fi modificat la inițiativa și prin decizia Consiliului Audiovizualului.